

RHYZELIUS, ANDREAS OLAVI

En i Christo hädanlidande själs
tredubbla tack- och glädjesång, när
probstinnan högäreborna och
dygdädla Elisabeth Rydelia, theologiae
lectoris, probstens och kyrkioherdans
... Martini Lidens ögons lust

1756

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

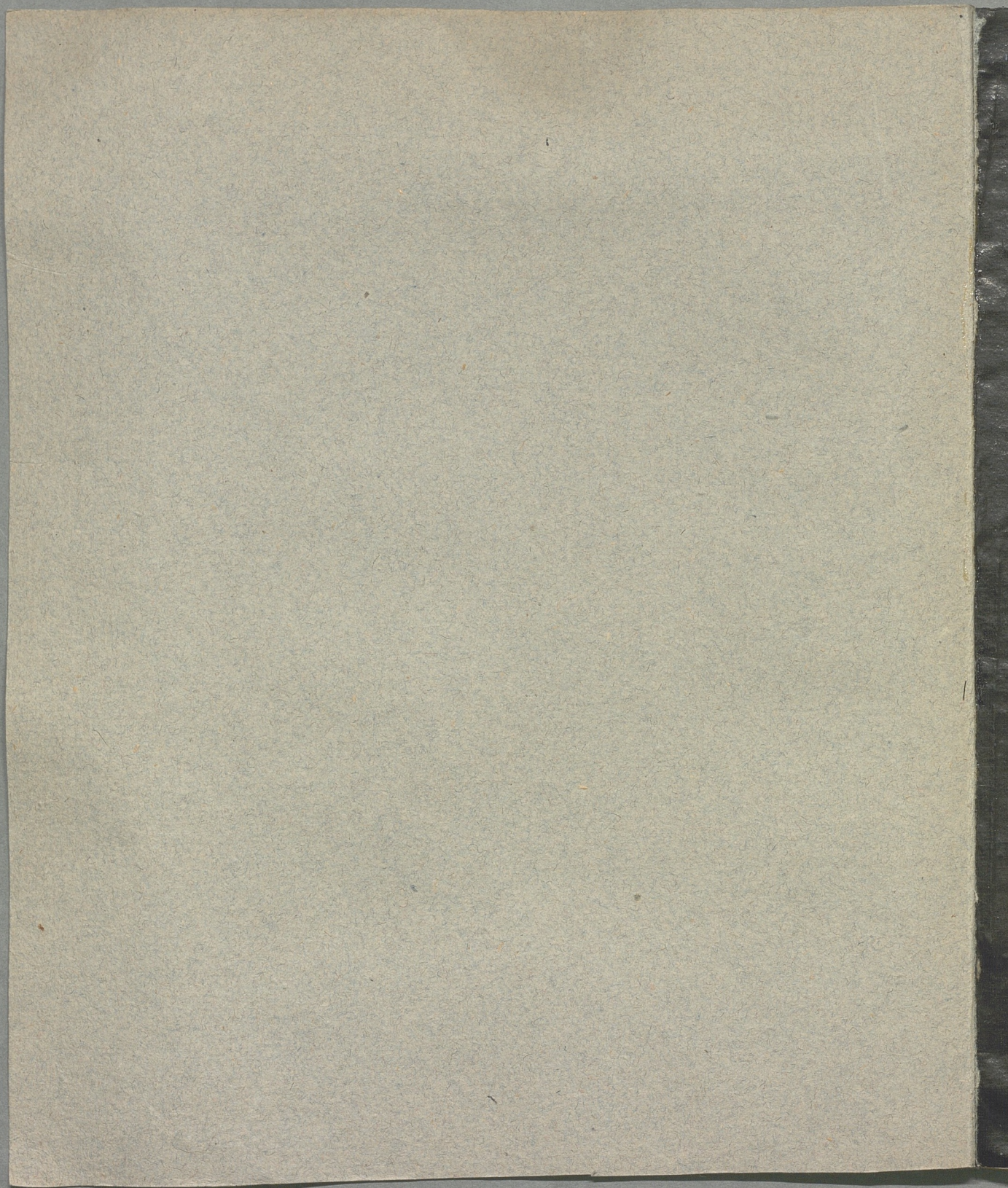
Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Likpred.
Före 1700.
1700-1828

R y d e l i u s, Elisabet. 1756.
Ex. A

ExA

! כאלהו

En

I Christo hådanlidande **STÄRS**
Tredubla Tack- och Glädjesång,

När

Probstinnan,

Högåreborna och Dygdådla

S **II** **ELISABET**
RYDELIA,

Theologiæ Lectoris, Probstens och Kyrkoherdens
Högåre wördiga och Höglårda,

MAG. MARTINI LIDENS

ÖBONG RUSSE,

Som på sitt fyrationde stunde ålders år, efter en Christelig, samt
Gudi och människom behagelig lefnad, hade, under en oryggelig
trones wisshet om sin Siåls ewiga Salighet, i Christo hådan-
ledit d. 12 Aug. blef i Linköpings Domkyrko offenteli-
gen begrafwen d. 12 Septembr. 1756;

Sör en anseelig församling, i anledning af förelagd Text:
Pl. 116: 7, 8, 9, til öfwerwågande ensaldeligen föreståld,
under stenbarlig swaghet,

2f

ANDREA OLAV. RHYZELIO,

Bischof i Linköping.

LNKÖPING, Tryckt hos Gabriel Bördesegren.

Probsten, Lectoren och Kyrkoherdan,
Högåre wördiga och Höglårda
MAG. MARTINO LIDEN

Samt

Saliga Fru Probstinns
R. Barn, Måg, Snytt och Androm

Henne med Sorg saknandom,

Til

Christelig Tröst;

Men

Enkannerligen Henne,

Til

Oförnekliga wälförtient

Dygd- och Åreminne,

Blifwer,

På enstendig anhallan,

Thenna ensaldiga Predikan

Länmad

af

AuctORE.

GENEALOGISKA Anmärkingar Om Rydeliska Slägter i Östergöthland.

Si Linköpings Sticht hafwa, innom halftan-
nat Seculum, varit två Rydeliska Bräste-Slägter,
som ganska wida utgrenat sig både, in- och utom sitt Stånd,
ja, och til anseeliga heders-platsar i hela Riket; samt blef-
wit så inblandade med andra Familier, at thesas gamla Afte-
namn nu nästan är utgånet.

Then ena, ursprungnen ifrå Wästra Ryd i Ndre-Härad
af Kyrkioherdan thestades, Herr Andrea Olavi, som genom
10 barn, serdeles två Söner: M. Arvid Rydelius, P.P. i Nor-
köping, och M. IsraEL Rydelius, Kyrkioherda i Hällestad, blef
Stamfader för monga, jemwäl Adeliga, Familier, thesas haf-
wer nu ingen wetteligen thet Rydeliska namnet.

Then andra Rydeliska Slägten är ifrå Östra Ryd i
Stårkinds-Härad. Och, som man tänker här, så wida sig gjö-
ra låter, Synoptice upställa hennes Uttetastlo, wil man förw-
anförå några anmärkingar. Såsom 1:mo at flere af thessa
Slägten icke, nu förtiden, af mankonet, falla sig Rydelier,
än Salig Theol. Professoren, Doct. Magni Rydelii Söner i
Lund, och nu warande Swenske Consulen i Smirna, Herr An-
ders Jonæ Rydelius. In 2:do Herr Thesei Rydelii, Pastoris i
Wäderstad, Söner, hafwa, efter Salig Archib. Doct. Spe-
gels inrådande, och til någon skilnad emellan then tidens mong-
faldiga Rydelier, tagit sig af Brästgården **Berg**, i hwilken
the woro födde, thet tilnamnet **RYDBERG**. 3:tio äro fuller
af Herr Arvido Magni Rydelio, Pastor i Bfna, monge Bön-
der utslägtade uti Sofnarna i Norra-Tiust; dock hafwa nå-
gra hans och the andra hans bröders afkommor icke thes min-
dre utwidgat sig i the andra Stånden, så at på thesa Rydeli-
er och Rydberger skenbarligen är sannadt **HERRANS löfte Exod.**
20:6. Andteligen 4:to emedan med the sednare är, genom gif-
termål, beskyndad worden then Langeliska Familien, wil
man och hennes wälsignada utwidgande, them
wetgerigom uti Genealogicis til nöge,
uti ensild **Tastlo** föreställa.

Slägte redning
 På
Rydelliska Ätten
 Ifrån Östra Ryd.

ANDREAS
 Rydelius född
 1708 Stu-
 diof. 1718.
 Svensk Consul
 Smirna 1748.

**CHRISTI-
 NA** Rydelia
 född 1705
 gift med H.
 Stockenström
 år 1731 med
 Theol. Lect.
 M. Joh. Spar-
 schuch 1741.

ANNA
**CATHARI-
 NA** Rydelia
 född 1709
 gift med M.
 Joh. Carlström
 P. P. i Lofa.

**ELISA-
 BETH** Ry-
 delia född
 1710 gift
 med M. Erico
 Elf, Pastor i
 Qvillinge
 1728, och
 1737 med
 Lect. Theol.
 M. Mart.
 Liden.

PETRUS
 Rydelius
 Elepsbygge-
 mästare gift
 med Maria
 Holm.

DANIEL
 Rydell wardt
 Lieutenant af
 Cavalleriet.

ANNA Ry-
 delia gift med
 Norman och
 Myrtenberg
 i Scheninge.

GERTRUD
 Rydelia gift
 med Mag. N.
 Hargelio och
 sedan med
 Dn. Petr.
 Alfwing Past.
 i Skällvik.

MARIA Ry-
 delia gift med
 Dn. Petr.
 Serling, Past.
 i Wogata,
 död i barnsäng
 1694 d. 8
 Novembr.

JONAS
 Rydelius född
 1665 Stu-
 diof. i Upsala
 1685: Ca-
 strenf. 1694.
 Pastor i Weta
 1702 död
 1719. gift
 med Anna
 Lyfing, som
 födde 1 Son
 3 Döttrar.

ANDREAS
 Rydelius född
 1671 Stu-
 diof. i Upsala
 1689 Pro-
 fess 1713
 Doct. Theol.
 1732 Episc.
 Lund 1734.
 död ogift d. 1
 Maji 1738.

PETRUS Rydelius, född
 1631. Stud. i Upsala 1652.
 Ordinat. 1654 Aulic. på
 Wädrvik. Adj. Parris 1663
 Success. 1673 död 1707. d.
 12 Julii. Gift med 1) Marg-
 areta Tertesdotter. 2) Anna E-
 lisabeth Alchania, fömnade
 5 barn.

DANIEL Rydelius, född
 1622. Stud. i Upsala 1652.
 Ordinat. 1654. Pastor i Råd-
 1673 död 1681. Gift med
 Margareta Fonten Gestricia.
 Sonen Thes Danielson bodde
 på Årstad i Högbj-Sotn.

CHRISTINA Rydelia gift
 med Andrea Gelsenio i Gel-
 lesrum, hvars Son Natha-
 nael och Sonefson Andreas wa-
 rit. Pastores i Hageby-Höga.

JOHAN. Rydelius
 född 1654. Ordinat.
 år 1662. Linköping
 år 1672 P. P. 1688
 83 år gammal. Gift
 rens Dotter, Cathari-
 aera, af hvilka han

JONAS Thefson eller Thefei, född år 1597, Pastor 1629, i Linderås
 och öfwer Friadery. Han fick af Drottning Christina d. 2 Martii 1638,
 Rattenacka utjord, Prästegården til hiely, som då afbrunnit hade. Alla slä-
 gen af Wadstena-Lullbetienter, dödde år 1648. Hans afföda är obekant.

MAGNUS Thefei Ig-
 af Biskopen Kylandro
 uti 42 år, då han död-
 som födde honom 5

THES Larsson, Sonefson ifrån Eldsby i
 eus i Wadstena. Namnd på Stadsstyrelsens sto-
 barn dödde 8 i Pässen år 1622. Thes twå

Rydelier i Lund och Skåne.	Retzier Wång- rar, Cötrar.	JO- HAN- NES Nelän- der Profess. och M. Andr. Neländ. Rector.	Dn. MA- GNUS Forneli- us, Sacel- lan i W. Husbn 1752.	OLAVUS Rydberg- Langelius Studiofus 1736. Ordinat. 1742 Krigspräst 1747.	JOHAN M. Rydberg Studiofus 1736. Revisor 1748 gift med Strålen- hielm.	CON- STANS Rydberg Studiofus 1740. Ordinat. 1748 Adj. Patris.	MA- GNUS Phalen, född 1713. Studiof. 1732. Ordin. 1741. Sacell. i Fornås 1746.	Dn. HAQUIN. Montelin Studiof. 1744. Ordinat. 1750, Adj. Patris.
-------------------------------------	-------------------------------------	--	---	--	--	--	---	---

MA- GNUS Rydellius född 1674. Studiof. 1694. Doct. & Profess. Theol. i Lund. ddd 1742. gift med Elisab. Stobca.	ANNA Rydellia gift med Dn. Ifr. Retzio Past. i Wånga.	GRE- TA Ry- delia gift med Dn. Andr. Neländ. och Ma- gnus S. ring Pa- storib. i Fornås.	GER- TRUD Rydellia gift med Dn. Ma- gno Fornelio, Past. i W. Hus- bn, ddd 1754.	LARS Rydberg född 1669 d. 4 Nov. ddd Studiof. d. 25 Julii 1695.	MA- GNUS Rydberg född d. 10 Martii 1672 Studiof. 1692. Blef Ryttre- mästare adlad 1706 CRON- flycht, slagen o- gift i Po- len d. 28 Augusti 1708.	JO- HAN Rydberg född 1680. Studiof. 1703, Ordin. 1708. Krigspr- Past. i Wäder- stad 1713. Probst 1751 ddd 1754 d. 1 Oct. gift med Maria Collin 1712 och 1714 med Cathari- na Lan- gelia.	PETR. Rydberg född 1692 ddd 1744 gift med Marja Lander.	MECH- TIL- DA Ry- delia född 1675. gift med Dn. Andr. Phalen, Past. i Wäder- stad. ddd 1746.	GRE- TA Ry- delia född 1683. gift med Dn. Andr. Söder- gren och Dn. Jon. Monte- lin, ddd 1746.	STINA Rydellia född 1687. gift med Dn. J. Carizio, Capellan i Uby 1707. ddd 1718.
--	---	--	---	--	--	--	---	---	---	--

född 1634. Stud. i Wp-
1659 Capellan i Forn-
1669. Pastor i Forn-
ddd d. 3 Octobr. 1717,
1664 med företräd-
na Andersdotter Hor-
lämnade 6 barn.

ANNA Rydelia,
gift med Petro Hem-
mingio, Pastor i Dal-
hem, hvars Söns,
Jonæ Hallbergs Dot-
terdotter, Pastoris
Joh. Zetterstrands
Dotter, är ther nu Pa-
storis, Dan. Enclii
Hustru.

THESEUS Rydelius
född 1636, Studiof.
i Upsala 1651, Or-
dinat. 1658 Aulic.
in Widrswit. Sacellan
i Wreta 1669. Past.
i Wäderstad 1689
ddd d. 7 Decembr.
1708. Gift med Wre-
ta-Probstedotter,
Christina Larsdotter
Palumba, som födde
9 barn.

ARVID Rydelius
född 1640. Studiof.
1665. Ordin. Aulic.
Ulfspar. 1669. Ca-
strenf. 1671. Past. i
Wäna 1693 ddd
1700. Gift med Chri-
stina Andersdotter
Hornera i Fornås. Af
hans barnabarn äro
nu monga Bonda-
slächter i norra Tjust;
dock säges en hans
Sön Magnus blefwit
Profess. Theol. i
Jena.

MARGARETA
Rydellia gift med
Olav. Hök Capellan i
Mogata födde 21
barn ddd d. 16 Jan.
1727 i Söderkö-
pings Hospital öfwer
80 år gammal.

nens kallad af sin faders födelseort. Född år 1598, Studerad i Wadstena och Linköping, Ordinat.
d. 30 Januari år 1625. Collega Lincop. Sedan Krigspräst. Pastor i H-Nyd år 1629 till år 1671
de 73 år gammal. Gift med sin företrädarens Dn. Arvidi Loctes Hustru. Margareta Erikdotter,
Söner och 3 Döttrar, kallada Rydelier.

Wåstergöthland, Stadsfriskware eller Syndi-
ra Klocka, som gids, år 1626. Af hans 10
Söner ansödras.

SVEN Nilsson, en ärlig bonde i Grebo = Sökn, höll följande sin Son til Scholan.

Dn. NICOLAUS Suenonis, Studerad i Linköping, Stockholm och Upsala, Rector Schol. i Söderköping 1598, Pastor i Grebo 1614, död 1646. Af Sökn Örlången kallade sig hans Son LANGELIUS.

M. NICOLAUS Nic. Langelius, född 1615, Studiol. Ups. 1631, Lect. Lincop. 1639. P.P. i Östra Husby 1647, död d. 22 Febr. 1685. Gift med Anna Olofsdotter Lundia, Präbsteddotter ifrån Wingåker, som födde 3 Söner och 2 Döttrar.

JOHANNES Langelius född i Linköping 1646. Stud. Ups. 1666 död Studiol. d. 30 April. 1672.

M. OLAVUS Langelius född 1648. Studiol. Ups. 1666, Promot. 1676, Lect. Lincopien. 1683, Domprobst 1694 död d. 6 Febr. 1716. Gift med Anna Jönsdotter. Moster af Roxendorfer &c. Hennes barn 6 st.

SAMUEL Langelius född 1660. Studiol. Ups. 1678. Ordinar. 1690 Pastor efter Svärfadren i Dvillinge. Gift med Anna Lysing Andersdotter. Han död d. 5 Martii 1691 utan barn.

BIRGITTA Langelia gift med Lectoren, sedermera 1700 P.P. i Ö. Husby M. Andreas Simonsson. Hennes barn, som af en Afspeland wid Präbste-gården kallade sig Lundmarker, 6 Söner och 2 Döttrar hafva en del kommit wi-da; dock icke lem-nat mycket af föda efter sig.

ANNA Langelia gift med sin Faders efterträdare Karaldo Afteborn, 1685, och födde honom en Son Joh. Afteborn, Lull-insp. i Wästerås, och 3 Döttrar: Eklabet, Anna och Helena, som i Prästegiften födt Duceer, Livin-ner, Borenier &c.

NICOLAUS Langelius, född 1683. Studiol. Ups. 1702. Wardt Afsc. i Ödtha = Hoffrett. Utlad 1727 BILDENSKILD. död 1746. Gift med Sara Birgita Erenpreuts, som födde honom 12 barn.

JOHANNES Langelius född 1685. Studiol. Ups. 1703. Auditeur i Realmö ogift död 1709.

OLAVUS Langell född 1691. Rytte-mästare död i Linköping 1722 ogift.

ANNA Langelia född 1686, gift med M. Simon Löfgren 1701 till Lecter, sedermera P. P. i Söderköping. Han död 1723. Hon död 1733. Hade födt 2 Söner, 3 Döttrar.

CHRISTINA Langelia född 1688. Gift med Lectoren, sedan P. P. i Åsby M. Joh. Venelio. Han död 1744, hon död 1724, och hade födt honom Söner och Döttrar.

CATHARINA Langelia, född 1694 d. 23 Octobr. gift med Da. Johan Rydberg, Pastor i Wäderstorp. Se föregående Tafel.

Bildenskiödar.

Schenbergar med Löfgrenar.

Rydbergar.

 Afte = Tafel
 Öfwer
Langeliffa Slågten,
 Upsatt d. 2 Dec. år 1754.

I. N. J. C. D. N.

Zielp, GUD, wi altid måge så vårt lefwerne här ställa,
 At wi til ewig tid ej må vår swära synd omgålla!
 Zielp oss vår werld så genomgå, at wi när lifwet ändas,
 I trone måge faste stå, så skal i frögd alt wändas!

Alle, som rådas för, at genom en förtwiflad dödd falla i thet ewiga hellsweetet,
 och åstunda, genom en salig dödd, stanna i himmelens ewiga salighet; the
 önska så, och thetta, siungande uti och med församlingen: Zielp, GUD,
 wi altid ic. a). Thet samma önske ock wi nu allesamman, med full och
 fast hiertans förtröstan, i Guds Faders och Guds Sons och Guds then
 heliga Andas heliga och wälsignada namn. AMEN.

Föreberedelse. Tu menniskobarn, si, jag skal
 genom ena plågo taga dig bort tin ögons lust.
 Propheten Ezechiel berättar sielf ej allenast, at thesa
 Herrens ord stedde til honom; utan ock, huru the, ho-
 nom til en hiertelig sorg, blefwo i hast fulbordade. Herren
 GUD vndsade med thesa orden sinom tienare Prophetan, at
 han hans täcka, hulda och theförre klåra hustru skulle, genom
 ena plågo, thet är, genom en hastigt påkommen och häftig
 sjukdom, honom bort- eller ifråtaga. Och såsom Herren sade,
 så stedde thet ock; ty samma dag, om astoneu blef Prophetans
 hustru dödd, efter hans egen berättelse b). Nu wardt fuller
 Propheten, för en wiß orsak och hög affsicht skul A), förbuden, at

a) N:o. 408:5. b) Ezech. 24:16.

A) Quid DEUS repentinâ uxoris morte, prohibitione luctus palam manifestandi &c. vo-
 luerit populo suo peccaminoso præfiguratum, sine morâ iustus fuit Propheta Populo
 indicare & clarissimis hisce uerbis indicavit versu 21 & seqq. Ecce ego profanaturus
 sum sanctuarium meum &c.

öfwer thetta honom så nära rörande dödsfall föra någon döds-
 klagan eller anlegga sorgadrägt: Tu skal, sade Herren,
 legga tin skrud vppå, och draga tina skor vppå, icke
 styla tin mun och icke äta sorgabröd; Men icke war ho-
 nom förbudet, han kunde thet och icke vndgå, at hemligen
 sitta, eller af hiertat vara bedröfwad; ty ther til hade
 han oförnekligan mycket stäl och stor orsak; Dels emedan then
 afledna hustru hade varit hans ögnalust B), en sådan bo-
 gwinna, som varit hans glädje och gjort honom ett
 roliget lefwerne). Dels emedan Propheten, stadd i thet äng-
 stefulla Babyloniska fängelse, behöfde thes mer dagelig tröst,
 bognad, råd och hielp af en huld och trogen hustru, och worde
 han therefter med thes större sorg och gränslse saknande henne,
 som tit in til varit hans ögnalust, görandes honom lust
 och icke ledt i alla sina lifsdagar cc).

När en hustru är i huset, efter the äretitlar, som i then H. Skrift
 finnas henne gifne: nemligen efter Guds egna ord, mannens
 hielp, then sig til honom håller d); en mannen glädjande
 yngdoms hustru, ljuflig såsom en hind och räck, såsom en
 räe); en kär hustru, then Herren mannenom tilsticket
 hafwer, hwilke han är förpliktad; ty hon är hans ma-
 ka f). Med ett ord, när hon är Gudfruchtig, dygdig, tystlä-
 tig och tolig, snäll och busachtig; Så är en sådan hustru en
 Guds gåfwa, som kan icke betalas, är kosteligare och
 kärare, än alt på jordene. Såsom Solen är en pry-
 delse på Herrens höga himmel; Så är hon en pry-
 delse i sitt hus; såsom en klar lampa på linsastakan;
 såsom

c) Syr. 26:2. cc) Prov. 31:12. d) Gen. 2:18. e) Prov. 5:16. f) Mal. 2:14.
 B) Quibus meritis & de causis uxor *DESIDERIUM OCULORUM* Mariti possit fieri
 atque debeat dici, ab Exegetis S. S. & Homiletis Sacris passim occurrit copiose ex-
 positum. Breviter & nervose idem præstitit Mag. *GOTTFRIDUS BUCHNER* in
 suo verbal & Real Concordans seu *HOMILETICO LEXICO*, Voc. Ögnalust, pag.
 m. 920. Quod, utpote nuper in lingvam nobis vernaculam translatum & Stock-
 holmia Upsaliaque nitidis typis descriptum, rironibus S. V. Ministrii sacere com-
 mendatum volo.

såsom en gyllende stolpe på silfwerfötter *f*). Då är hon i sanning (jag talar af egen förfarenhet och med både Läraren Syrachkon och Konung Salomon) sin mans ögnalust; i hans hus en lysande Sol, och för hans ögon mycket ädlare, än the kosteligaste perlor *g*).

Om nu Ezechiels hustru hade sådan varit för hans ögon och i hans hus; Så hade han wisserligen bögt orsak til at ej allenast hemligen sucka; utan ock offentligen beklaga sin misfning och saknad, ja ock bitterligen gråta, önsstades med Jeremia: Ach! thet jag nog wätn hade i mitt hufwud, och min ögon wore en råtefella, at jag natt och dag thetta dödsfall tilfyllest kunde begråta *h*). Item tiltala sina wänner och grannar, såsom Job, sågandes: Förbarmer eder öfwer mig, förbarmer eder öfwer mig, ju I mine wänner; ty Guds hand har kommit wid mig *i*). Herren har gjort mig ett djupt sår, som gör mig i hertat hemligen suckande, mina ögon flytande och min munn qwillande. Si, så motte Ezechiel Propheten blefwit och varit til mods, när GUD hans hustru, som varit hans ögonslust, genom ena plågo hade borttagit.

Och om hon barn efter sig lemnat, är intet twiswel, at icke the i thenna sin Faders hertesorg större och bittrare del monde hafwa tagit. Men therom nämnes intet i Historien, ej eller mer om fadrens Prophetens sorg, än at han suckade hemligen. Han thorde icke mer göra; ty GUD thet honom förbudit. Han borde och behöfde icke eller, utan han, och barnen med honom, hade at trösta sig, ju at mildra sin sorg, themed, at hans hustru, theras moder, icke förgiort sig sielf, eller genom nellig död kommit om lifwet; utan GUD, som öfwer lif och död är Herre, så soverain, at han gör alt hwad och såsom han wil *k*), och låter menniskiorna dö, när han wil *l*) hade tagit hustrun och modren. Emot hans heliga wilja och gierning borde,

A 3

wille

f) Syr. 26: 16. seqq. *g*) Prov. 31: 10. *h*) Jer. 9: 1. *i*) Job. 19: 2.
k) Dan. 4: 32. *l*) Pl. 90: 3.

wille och thorde the sig icke setta eller emotsäga med sorg och gråt; utan sin wilja hans vndergifwa, sägande vnder wördsamt tola-mod, med Eli: Han är HERREN, han giöre såsom honom godt tyckes *m*).

HERrens Allskelige och i Christo IESU wälsignade Åhörare, både Sörjgande och eljest närwarande, J motten icke behöfwa at fråga hwar then andra inbördes, af hwad orsak jag kommit til at tala om en hustru, som langt tillbaka i gamla Testamentet, och fierran ifrå oss i Babel, i sin lifstid warit sin mans ögonslust, och med sin död förorsakat honom och hans hus ångslan, bekymmer, pust och hiertesuck.

Theologiae Lectoren wid thetta Kongl. Gymnasium, samt Probstén och Kyrkoherden wid Slaka-Församling, Högåre-wördige och Högårde Mag. MARTINUS LIDEN, låter nu här i Domkyrkion offentligen begrafs wa sin Achta-Maka, then i bland oss dödeliga Högåreborna och Dygdådla, hos GUD nu ibland Helgonen Saliga Fru ELISABET RYDELIA. Om, at och huru wida hon warit, vnder en mer än tiugoårig åchta-sammanlesnad, hans ögons lust, som imedlertid giort honom lust och aldrig ledt; thet kan fuller ingen bättre weta, än mannen, som så lenge med henne i säng och säte lefwat. Dock tiltror mig jag, vnder hela Församlingens omdömande och intygande ställa och lemna, om icke Saliga Fru Probstinnan kan efter döden med säkerhet hållas före, at i lifstiden hafwa warit, en sanskyldig och oförargelig ögons lust: Dels pulchritudine externâ, med utwertes och naturlig skönhet, behag och dägelighet, begåfwad med en wälskapad kropp, proportionerad statur, täcka ögon och wackert ansichte; therytinnan lik gamla Testamentets Patriarchinnor och förnåma qwinnor; Sara, Rebecca, Rachel, Judith, Esther &c. hwilka Guds Ande i sin heliga Skrift thes-före berömmet, at the warit dägeliga vnder ansichtet *n*). Dels pulchritudine internâ & spiritali, med inwertes och an-

delig

m) 1. Sam. 3: 18. *n*) Gen. 12: 11.

delig fågning, skönhet och Christelig dygdesfrud, bestående utaf Andans och tronens fruchter. I denna qwinnoprydnaden såges af Guds Anda, genom Apostelen Petrum, som honom måsterligen beskriwer o), vara πολυτελής, kostelig, dyr och högtwerderad inför Gudi C). Och kan ej annat vara; ty han flyter af och består uti then Gudi alltid och allena tecka IESU Christi tro. En qwinna i thenna fruden är ödmjuk, sagtmodig, tolig, wänlig, i alt Gudfruchtig; Hon är jemwäl wis och förståndig, lärdd af Guds Ord och Anda, at hon wet, huru hon bör sticka sig i lefwernet i gemen; besynnerligen i Gudstiensten, i ächtenskapet, i hushållet och andras omgånge; förthenstul tryter henne aldrig Guds nåd, ej eller goda menniskors tycke, behag och wenskap.

Om Saliga Fru Probstinnan äger thet oweldiga omdöme af Församlingen, at hon af Gudi varit wälsignad med then nu nämnda dubla pulchritudine, dägeligheten, then ut- och inwertes, then naturliga och andeliga; Så har icke hon kunnat annat, än vara sin klära Mans, Herr Probstens, Ögons lust, för hans ögon en tåck Rachel, Chephziba, och Susanna, i hans omgånge en rådig och förnuftig Abigail, Euphrosyne och Euphrasia, och i hans hus en husåra, Penelope och idog Tabitha, och en sina Barns til GUD och dygd förande Lois och Eunice D). Men nu har Gudi behagat taga, genom döden,

c) I. Pet. 3: 4.

c) In locum hunc Petrinum vix quispiam commentatus est concinnius, immo magis eruditè & argutè, quam JOH. HENR. URSINUS Tractat. de CHRISTIANIS OFFICIIS & Meditat. X. ubi decentissimum Mulierum mundum, tam externum, quam internum curatissimè delineando ostendit, quomodo & DEO & Maritis possint debeantque placere.

D) Til the olårdas tiegst, at the måga förstå, hwad man dermed menar och wil sagt hafwa, wil man på Swensko öfversätta the Hebreiska och Grefiska qwinno-namn, som här sånas anförda: Såsom Rachel bemerker ett far; Chephziba någe och behagelighet; Susanna en ros eller lilja; Abigail fädrens frögd och fågnad; Euphrosyne en af dägeli- ghetens Gudinnor, namnet betyder glädje och gods mod; Euphrasia lustighet; Tabitha eller Tabea en snäll qwinna, Act. 9: 36. Lois förbättrare, som

döden, bort thenna ögnalusten, thenna klåra makan ifrå mannen, thenna hulda Modren ifrå barnen. Mannen, Herr Probst, och Barnen med honom finnas föränlatne, at ej allenast med Ezechiel hemligen sucka; utan ock bitterligen gråta. Swad genom thetta dödsfall the mist och thereafter sakna, kenna och finna the wål sielfwe. Enkannerligen han, om han röner sanningen af thessa Syrachsons ord: ther ingen gård är omkring, ther förstingras godset, och ther ingen hustru är, ther går mannen willeråda; ty med hustrun har han mist en trogen hielp och en stolpa, wid then han kunnat sig stödja p). Thetta och mycket annat tyckes mig hafwa gifwit här både fader och barn skjal til at instemma med Judarna i thenna klagegråten: Ach! we of! döden är genom wår fenster infallen q), och gråta, såsom Konung David och folket, thet med honom war, til thes the icke mer kunna gråta r).

Men Saliga Fru Probstinnan har, under sina dödstankar, warit så Christeligen sinnad, at hon therom giort någon anstalt, thet jag, til the öfwer hennes död sörgandes tröst, skulle wid hennes begrafning predika och förwisa them om hennes Siäls wisfa och fullkomliga Salighet mitt i sielfwa döden. Thet wore mig både synd och skam, om jag icke skulle wilja en så Christeliga wälment anstalt wörda och på mig taga; Men min swaghet är stor och trösten hos the Sörgande finner icke rum, utan GUD then helige Ande gör of bistånd å båda sidor. Låter of förthenstul, och hela Församlingen med of, therom åkalla GUD wår klåra himmelska Fader med hans klåra Sons, wår högst loffwada Frälsares, egen dyra bön, läsande af ödmiska och trogna hiertan, i hans wälsignada namn: Fader wår, som äst ic.

TEX-

p) Syr. 36: 27, 26. q) Jer. 9: 21. r) 1. Sam. 30: 4.

som är bättre, än andra, Timothei Mormoder, och hans moder Eunice bemecker en god och lyckelig Seger, 2. Tim. 1: 5. Penelope, Ulyssis af Poëterna för kyskhet, siel och sinne så berömda hustru, at hon och hwar och henne theruti lik, må wål beta Huskara, † abicitrix domus, såsom Christi Församling med all rett nämnes Pl. 68: 13. Vid. BUCHNER in supra laudato LEXICO p. 647.

TEXTUS, Pf. 116: 7, 8, 9.

War mi åter tilfrids, min siål; ty
HErren gör dig godt. Ty tu
 hafwer uttagit min siål uti döden;
 mina ögon ifrå tårar: min fot ifrå
 fall. Jag wil wandra för **H**Erranoni
 i the lefwandes lande.

SUSPIRIUM. Låt, GUD, ditt ord oflysa så, at wi i mörkret icke gå;
 Men efter thenna jemmerdal få wandra i din frögdosal. Amen

Bergången. Mycken tröst emot then, jemwål them
 trognom ofta förekommande, dödens försträckelse och
 bitterhet, kan en trogen hemta af thessa Salomons ord:
 Anden moſte komma igen til GUD, som honom gif-
 wit hafwer. Theraf, såsom af Guds Andas ofwikeliga
 ord, kan en Christtrogen oryggeligen försäkra sig, at hans An-
 de, eller odödeliga Siål, skal i döden, så Kroppen moſte,
 efter Guds öfwer myndaren affagda dom, komma åter til
 jord, theraf han tagen är, icke med Kroppen dö, eller blif-
 wa til intet, eller falla och stanna i en diup sömn, såsom någre
 falskeligen sig och androm welat inbilla E); ej eller fara och flyt-

B

ta

f) N:o. 229:9. ff) Eccl. 12:7. s) Gen. 3:19.

E) De statu animarum, à corpore per mortem separatarum, varia fuerunt olim, &
 utinam non etiamnum sunt, multorum deliria. Quidam n. humanas animas unâ cum
 corporibus interire statuerunt, inde *ὄψυχισται* nuncupati. Alii contenderunt
 eas, sub ipso obitu oppressas lethargo, quieturas sine omni vitâ & sensu, sine actio-

ta in vti andras kroppar, til at vti them lida och synda framgent, såsom hon i förra kroppen gjort, efter then visa bedningens Pythagoræ galua drömbol F); icke eller, efter the Påwissas sielfgiorda ditt, sänkas i **Skjarselden**, til at thepå en tid sullkomligen luttras G). Allt thetta ler en Christtrogen at, förachstar och förkastar; Men tröstar och gläder sig vti och af sin fasta tro, at, när kroppen kommer til jord, så kommer hans siäl, rentwagen med **JESU Christi Guds Sons blod**, igen til **GUD**, och kan för thes skul icke annat, än öfwer alla motto vara wälkommen. I thenna sin tros wisshet kan en Christtrogen anse then dagen, så hans **Siäl** kommer igen til **GUD**, thet är, sin dödsdag, för en stor glädjedag, på hwilken är och spörjes stor, mycken och merkelig glädje både i himmelen och på jorden. I himmelen är wisseligen theröfwer en stor glädje in för **Gudi** och hans **Englom**; ty om thet är (hwilken heimlighet **JESUS** öf wyppenbarat *) mer och större glädje öfwer en syndare, som på jorden sig bättrar, än öfwer motto rettfärdiga; wist motte ännu större glädje vara i himmelen, när samma syndares **Siäl**, sedan hon, efter sin giorda bettring, har vnder **Korsets tunga bördo**, med seger genomgådt alla i jemmerdalen påkomna frestelser, anfechtningar och strider

*) Luc. 15:7.

- ne & passionc. Atque hi sunt famosi illi in Historia Ecclesiastica **DORMITANTI-ANI & PSYCHOPANNYCHITÆ**, quibus pollicem premere **SOCINIANOS & ANABAPTISTAS**, dudum evictum est; & succenturiatur non rara Epicureorum & Fanaticorum colluvies.
- F) Dogma **Μετεμψυχώσεως**, cujus Auctor communiter habetur **PYTHAGORAS**, Philosophus Samius, adeo crudum & sobriis mentibus durum fuit, ut credatur, suamet ipsius absurditate corruisse, cum ceteroqui Philosophia ejus discipulis adfœclisque diu & longum valesceret.
- G) Ignem **PURGATORII** sui, per **ἀγραφίαν, ἀτιμωσίαν**, manifestam absurditatem atque crassam in **CHRISTUM** blasphemiam facillimè extingvibilem, dudum svisissent Papicolæ extingvi; nisi inde metuenda fuisset Sanctissimi Patris penuria & subsequens Papatus ruina. De ceterò, tot **ἀτόποις** laborat lucrosum Purgatorii figmentum, ut illius Saniores Ecclesiæ Romanæ Doctores ad ruborem usque pudeat.

strider och sist then mörka dödsens dal, kommet igen til GUD, i hans himmelska glädjerike. Wißt warder så the en stor glädje för Gudi hans Anglom och alla Helgon:

The frögdas öfvermottan,

At en brud Satans tyranni är så aldeles worden fri,

Thet han för henne satte.

Helig, Helig wår om Herre wi hembäre

för then äro, som han skänker sin brud kärä u).

En trogen Siäls återkomstsdag til GUD, eller en Christens Dödsdag, är också en glädjedag på jordene; dels för the heliga Anglar, som upwachta wid dödsfängen, när the emottaga then af kroppen utgående Siälen, til at föra henne med glädje til glädje in uti Abrahams Sköte v). Dels och aldrast för Siälen, som så slipper ut af kroppens förtreliga fångelse och får komma igen til GUD, som henne gjort och gifwit. Så, på then dagen, i thet ögnablecket, har hon största orsak til at siunga:

Med glädje och frid far jag nu hän alt efter Guds wilja,

Med ett gladt mod från thenna werlden wil jag nu skiljas,

Efter the ord, som GUD hafwer låfwat mig;

Döden är min sömn worden w).

Och therjemte gladeligen bekenna:

Jag blir frälst från syndens wåde.

Gudi lof, nu mår jag wäl: Lofwa Herren Gud min siäl x)!

Si, så kan en Christtrogen themed, at han fast tror, thet hans Siäl skal, i och genom döden, komma til GUD igen, emot dödens befäradade försträckelse och bitterhet sig trösta, när i trone han föresteller sig sin dödsdag, såsom en glädjedag både i himmelen och på jorden, dock aldrast och wisast för sin egen Siäl.

Herrens Alltelige, wår texts ord, tagne af en Davids Psalm, som är ἀνεπιγραφός, eller uthan någon titel eller öfverskrift H),

B 2

må

u) N:o. 131:9. v) Luc. 16:22. w) N:o. 397:1. x) N:o. 244:13.

H) Causa destituntur & ipsa accentuatione retelluntur, qui hunc Psalmum Hallelujaticis accenserit debere opinantur, quales sunt non pauci, quorum επιγραφή est vox illa προσηπτική & ευχαριστική Halleluja, quæ, quod manifestum est, non inscriptio hujus est, sed clausula præcedentis Psalmi.

måga varit antingen, efter bokstafwen, Konung Davids egna ord, eller Typicé i en högre och prophetisk bemertelse, ord skrefna af Konung David i Herrans Mesie namn och person; therom måga then heliga Skrifts utleggare lunge nog gifva och disputera sin emellan. Jag wil taga Texten-orden, förstå och förklara them efter samma mening, i hwilken Saliga Fru Probstinnan tyckes mig hafwa utwalt them til Text wid sin begrafning: nemligen, at hon, vnder Christelig andacht och dödsbeachtelse, dermed welat föreställa sin Siäls tack- och glädjesång på sielfwa döds- eller förlofningsdagen. Hwarom med hon gifwit mig anledning til at, vnder hela themna dödsliga Församlingens Christeliga betenkande, til lärdom och tröst förklara en i Christo hådanlidande Siäls Tack- och Glädjesång på dödsdagen,

- I. Vnder hennes utgång af kroppen,
- II. Vnder hennes framgång för GUD och
- III. Vnder hennes ingång i Helgonens Församling.

VOTUM. Sucke en hwar för sig, såsom jag för mig:

Kom JESU! tu min frälsarman, kom för mig til thet lifwel,
 Ther tu äst på Guds höggra hand, thet tu mig hafwer gifwit.
 Zielp mig fullborda så mitt lopp, at själen tages til dig vp.
 Til the utwaldas skara 7). AMEN!

Abandlingen. Om en i Christo hådanlidandes Siäls tillstånd i sielfwa döden, skal man ingalunda döma af thet, som synes, utan af thet, som icke synes, såsom Paulus gjort 2) och dermed lärt oss Christina giora sammalodes; ty thet händer ofta, at the bästa Christine warda af longlig sjukdom och monga plågor på sotesängen, innan döden löser lufs-bandet, mer skröplige och elendige, än the störste syndare. Therföre är icke säkert, af thet, som synes på thetas kroppar, döma om the förras Siäla-tillstånd i dödsstunden. Förnytt

7) N:o. 387:8. 2) 2. Cor. 4:18.

nufret är blindt i thenna saken och thesfore offickeligt til at thes-
om döma. Efter Guds Ord kan och skal thesrom dömas, och
thet allena med tron, som är en wis förlåtelse, på thet som
man hoppas, och icke twislar om thet, man icke ser ²⁾.
När man således wil döma om en Christrogens Siäls
tillstånd i sielfwa dödsstunden, så tager af Texten jag mig an-
ledning, til at vnder betenkande lämna, i betrachtelsens

FÖRSTA STYCKE.

Then trogna Siälens Tack och Glädjesång vnder
hennes utgång af kroppen. Här hafwe wi tre omständig-
heter at gifwa aht vppå 1.) hwad Siälen gör: Hon går
vt af kroppen. 2.) Hwart hon så går: I Angelarnas hän-
der, och 3.) Huru och hwad hon så svinger: gladeligen tröst,
tack och pris. Korteligen om hwar. Och alltså

1. Hwad gör Siälen, när menniskan dör. Hon dör ic-
ke, såsom kroppen; utan går vt af kroppen, och med thenna sin
utgång förorsakar kroppens död, som lefwer, så länge Siälen
är i honom. Såsom en Siälens utgång af kroppen beskri-
wes, i Guds heliga Ord, både the trognas och otrognas död. Om
Patriarchinnan Rachel säges, at när siälen gick vt, måste
hon dö, såsom Moses berättar ^{b)}. Och om en rik man läses,
at, i then natten, så han skulle dö, blef hans Siäl tagen ifrån
honom ^{c)}. Men ehuru the trognas och otrognas död härvtin-
nan äro lifa, at the bestå vti Siälarnas utgång af krop-
parna; är dock them emellan både gansta stor och margfaldig
åtskilnad: enkannerligen then, at then otrogna Siälen wil gerna
blifwa qwar, och fasa för thenna utgången, ju om hon hafwer sig
bekant, hwart thet aeller och hwad henne thes forestår. Hwaremot
then trogna Siälen längtar efter, och sågnar sig öfwer then-
na sin utgång af kroppen, såsom vr ett fengelse och syndawerkstad.
Hon bekänner friliga med Paulo: Jag åstundar stihias hä-
dan ^{d)}, och med Församlingen wid sig sielf svinger af hierat:

B 3

Kett

^{a)} Hebr. 11: 1. ^{b)} Gen. 35: 18. ^{c)} Luc. 12: 20. ^{d)} Phil. 1: 23.

Rett hierteligt jag längtar Efter en salig änd;
 Emellan mig här kränker Sorg, qwal och stort eländ.
 Jag har lust skiljas hädan, från thenna werlden ond,
 Trängtar til ewig glädje: Kom snart, o JESU kom!)
 Och thet thes mer, som wi merke

II. Swart then trogna Siälen går eller kommer, när
 hon går ut af kroppen. Hon kommer då immediate i the heliga
 Änglars hender, som äro til hands ferdige och willige at emot-
 taga then af kroppen utgående Siälen. Thenna tröst- och gläd-
 jefulla hemlighet har wår kiäre HERRE JESUS yppenbar at
 med sin berättelse om Lazari död f). Ingen kan då twifla, at
 icke thet sant är, och kan hwar Christtrogen vara wiß om sam-
 ma salighet för sin Siäl i dödsstunden. Wi böre vara i trone thes
 om aldeles försäkrade, at såsom Änglarna, the Christtrognas
 tjensteandar ff), äro af GUD befallte, at lågra sig omkring g)
 bewara och på händerna bära h) the Gudfruchtiga i lifste-
 den; Så äro the ock af samma GUD befallte, at på thet ytter-
 sta på dödsfängen omkring, yppas och bewara hwar Christ-
 trogens siäl, ja, i sista dödspusten henne emottaga. Ach! sä-
 la Siäl, ho kan thenna tin sällhet tillfyllest beskriwa? Men
 helt annorledes går och står thet til wid then obotferdiga synda-
 rens dödsbädd. Ther yppas then afgrundisse Siälamörda-
 ren med så många dieselar, som menniskan synder med framher-
 digt nöde bedrefwit i). Hwar, som på thetta täncker, må i hjer-
 tat fasa och wid sig sielf säga:

Wak up, min Siäl, lät syndasömmen fara,
 Tag tig i tid, ach! tag tig wäl til wara.

I dag, i dag sann bot och bettring gör;
 Ty öpen står nu ewighetens dörr k).

Men theremot tencke hwar och en, til yppmuntran och med
 tröst, på then trogna Siälens sult sella tillstånd i Änglahänder,
 och gif we nu acht med andacht uppå,

III. Su

e) N:o. 394:1. f) Luc. 16:22. ff) Hebr. 1:14. g) Psalm. 34:8. h) 91:11.
 i) Se Hen. Müllers Liebesf. c. 23. pag. 728. k) N:o. 467:10.

III. Huru och hwad hon så sjunger. Glädje och sång följäs gerna och gemenligen åt. När Dalarna stå trott med såd, så glädtes man therwid och sjunger, sade David 1), som tackade Heranom therföre, at han låt honom gladeligen sjunga m). Then uti kroppen slupna och af the heliga Änglar emottagna Siälen kunne wi icke annorlunda anse, än fulkomligen glad; therföre tilägne ock wi henne, staddan i Änglahänder, thenna tack-och glädjesången af vår Text: **Var åter tilfrids min Siäl; ty Herren gör dig godt.** Sången wil synas wara ett soliloquium, ett tal, thet Siälen hafwer eller håller wid, med och för sig self; Men icke nu til at trösta sig, såsom så David tiltalade sin Siäl med thesa orden: **Hwad bedröfwar tu mig min Siäl, och är så orolig i mig n)?** Stan til at beskrifwa och förklara then glädjen, i hwilken hon sig nu befinner. Tilförne hette thet: **GUD, bedröfswad är min Siäl i mig o)**; ty så länge menniskan är i köttet, måste hon hafwa swedo; och medan hennes siäl är när henne, måste hon lida wedermödo p). Men sedan Siälen är kommen uti kroppen och under the heliga Änglars händer och försel; hafwa sorg och klagan hos henne icke vidare rum; utan tack-och glädjesång, i hwilken then sjungande Siälen innefattar eller tilkenna gifwer en dubbel orsak til sin glädje. Then förra är hennes tilstånd önskada och sälla omwärling: **war nu åter tilfrids min Siäl:** Revertere anima mea, ad quietes tuas. Kom igen eller nyttja å nyo the roligheter, som tu tilförne haft. Man thorde icke sela, om man täncker, at the utwaldas Siälar, sedan the efter döden kommit til then oroliga Änglastaran q) i himmelen, erindra sig thet förnögeliga tilstånd i hwilket the för syndafallet uti Adam lefwat, eller kunnat, om the icke i Adam hade syndat, så lefwa med Guds heliga

1) Psalm. 65: 14. m) 92: 5. n) Psalm. 42: 6. o) v. 7. p) Job. 14: 2.
 q) Hebr. 12: 22.

heliga Änglar I). Och altså kan en vtu kroppen i Ängla-händer
 kommen Siäl, ibland annat, fågna sig ther öfver, at hon så-
 ledes niuter then i Adam förlorada the heliga Änglars wänskap,
 såsom en frucht af thet fridsstellande, som HERREN Christus
 på korset gjorde genom blodet emellan thet, som både
 på jorden och i himmelen är r) K). Wisserligen gör then
 flytning, som Siälen gör i dödsstunden, en glädjerik omwår-
 ling ifrå oro til ro, ifrå strid til frid, ifrå sorg til frögd, ifrå
 jemner och gråt til herlighet och ståt, ifrå dödeliga människors
 til heliga Änglars omgånge, at warda *ισάγγελος*, Änglomen
 sedan och erwinerligen lif i salighet, glants och herlighet. Hon
 kan altså icke annat, än rå och dermed wara och blifwa tilfrids
 och aldeles nögd; ty hon igenwunnit alt thet goda, som hon i
 Adam hade förlorat och förryt i lifstiden aldradögst kunnat sig
 önska.

Then sednare orsaken til then trogna Siälens, vnder stilnas-
 den ifrå kroppen, warande glädjen, nämmer hon i sielfwa sängen
 med thessa orden: ty HERREN gör mig godt. Alt thet GUD
 gör them trognom i thet timeliga lifwet, thet är godt, efter
 hans mening och theras andeliga tycke; thet the ock erkänna,
 instemmande en och hwar med Konung David alla dagar sågan-
 des: Loffwa HERREN min Siäl och alt thet vti mig
 är, hans heliga namn; Loffwa HERREN min siäl; och
 förgåt icke hwad godt han mig gjort hafwer /). Men
 när

r) Col. 1:20. /) Psalm, 103: 1, 2.

- I) Animæ Defunctorum, utpote Spiritus intelligentes; memoriâ pollere præteritorum,
 malorum pariter ac bonorum, si non satis evincit Abrahamæum *μνησθητι* Luc. 16:
 25; huic robur addunt sequentia Apocalypseos loca c. 4. seqq. c. 6:9, 10. 7:14. seqq.
 K) Omni dubio caret, immo firmissimè credimus, *αποκαταλλαγήν*, per cruentam
 CHRISTI in cruce factam *εἰρηνοποίησιν* adeo fuisse universalem atque efficacem,
 ut homines non modò gratiæ DEI; sed & amicitiz S. S. Angelorum restituerit. Hoc in-
 finuat vox *πάντων* & horum adæquata distributio in *τὰ ἐπιθῆς γῆς & τὰ ἐν τοῖς*
οὐρανοῖς, Quin & sine illâ Angeli non possent nostri esse *λαϊτουργοί*. Hebr. 1:14.

när hon går vtu kroppen, erkänner hon med tack och glädje thet goda, som H Erren tå in præsentî giör henne; Honom tilskrifwer hon then sälla förvandling, som tå med henne sker. H Erren året, och ingen annar, som tå tager Siålen vtu ångest och dom *f*) och icke wedergeller (hådd gamal) efter förtiensten L); vtan, sedan han förlåtit henne alla hennes synder och helat hennes brister, tå werkeligen och aldeles förlöser hennes lif ifrå förderf och kröner henne med ewig nåd och barmhertighet *r*). Si, thetta är, hwarföre then trogna Siålen tackar och hwardfwer hon sig frögdar, när hon vnder sin vtgång af kroppen, är fallen Guds heliga Anglar i hender. Nu wilsse wi af Texten höra och vnder lita Christelig andacht och föreställa, vti wår företagna betrachtelses.

ANNA STYCKE.

Then trogna Siåles Tack och glädjesång vnder hennes framgång för eller til GUD. Wår kiäre H Erre JESUS har, såsom sagdt bleswet, och vppenbarat thenna hugneliga hemlighet; at the helige Anglar vpwächta the Christ trogna i thetas dödsstund, och tå ej allenast emottaga thetas af kropparna vtgående Siålar; vtan ocl föra them straxt in vti Abrahams Sköte, thet är, in för GUD, eller til GUD, i himmelen; ty thet, som heter Abrahams Sköte, kallas annorstädes i then heliga Skrift Guds hand och händer. Konung David sade: Vti dina händer befaller jag min anda; tu hafwer mig förlöst, H Erre min trosaste GUD *u*).

Efter honom gjorde så hans Son efter köttet, H Erren werldens

f) Esa. 53: 8. *r*) Psalm. 103: 3, 4. *u*) Psalm. 31: 6.
L) Verbum *h*ic, relative ad præmium aut pœnam, habet notionem retribuendi; at absolute sine tali respectu positum, velut heic, notat benefacere, quod semper gratis dapsat nobis facit DEUS, quippe qui nihil retributionis nobis debet, nisi in pœnalibus. At Pontificiis, ut blasphemæ suæ de Meritis operum opinioni fulcrum inueniant, heic comminiscuntur aliquam retaliationem à DEO debitam Davidi pro benefactis, quæ tamen David adeo nesciuit, ut quotidie anxius confiteretur Psalm. 40: 12. 51: 4, 5.

nes Aterlösare, när han på korset med högarröst ropade. Fader i dina hender befaller jag min anda v). Och mente med sin faders händer thet paradys, som han nys förrvt then botferdiga röswaren försäkrat hade. Thet är altså otwiffachtigt, at the rettferdigas siälar äro, efter döden i Guds hand och i Guds åsyn, i Guds tempel, tit förda af the heliga Anglar, och likasom för Gudi framställda til at in för hans och lam-bets thron, vti hans ansichtes lius, njuta sin tros ändalyckt, som är en salighet, bestående vti en outsägelig glädje och oberiswelig herlighet.

Emedan thetma then trogna och saliga Siälens framgång til och för GUD, som henne tilskyndas af the heliga Anglar, när the föra henne in i Abrahams sköte, är hennes största heders- och glädjedag, hwars like hon aldrig kunnat tilförne lefwa; then hennes bröllopsdag, på hwilken hon så anses, äras och utsynckas, såsom Konung David i andanom såg förrvt, och beskriwer i then merkelige Brudwisan: nemligen, emedan hon så, såsom sielfwa Konungens, Guds then största himla-Konungens, i Christo JESU, dotter, är ganska herlig inwertes och klädd i gyllene stycken, föres med glädje och gamman in vti Konungens palats w). Emedan hon thet står på högra handen af sin brudgumma, Christo, vti klädd med salighetens kläder och öfwerdragen med rettferdighetens tiortel; Så kan hon icke annat, än frögdas sig i Heranom och vara glad i sinom Gudi x). Hennes tack- och glädjesång, när hon, framhafd af the heliga Anglar, träder fram för GUD och för honom står, liuder i vår Text således: Tu, ärones Konung och Härarnas Herre, tu hafwer uttagit min Siäl vtu döden, min ögon ifrå tårar, min fot ifrå fall. Med thetma tack- och glädjesång tackar Siälen Gudi sinom Fressare för treggehand

v) Luc. 23: 46. w) Psalm. 45: 14, 16. x) Esa. 61: 10.

Da henne af honom stedd förlofning M), hwarföre hon honom storligen prisar och sig icke mindre theröfwer frögdar. Hwad höga och fulla skäl hon therförl hafwer, är wäl werdt at weta och låter sig lätt nog finna, om wi allenast korteligen öfwerwäge

2) Förlofningen ifrå döden. Tu hafwer uttagit min Siäl utu döden. Menar icke then naturliga döden, som icke kan komma wid eller röra menniskio-själen; emedan hon är en odödelig ande och kan icke dö. Men emedan alla ifrå Adam utslägtada Siälar äro ifrå sielfwa springekellan syndächtiga och så länge the bebo the i synden aflada och födda menniskior, benägna til och wana wid synden; Så äro the alla, i thetta naturliga syndastånd, så aldeles vnder döden, som är syndenes lön), at the, så länge the här naturligen lefwa, äro andeligen döde: nemligen i synder och öfwerträdelser z), och när the dö här ifrå naturligen, måste the falla och stanna i then ewiga döden, ther thetas matk aldrig döer och thetas eld aldrig utslöknar a); utan röken af thetas plågor skal upstiga ifrå ewighet til ewighet b).

Men så icke then trogna. Själen har hög och full orsak, til at med osägelig glädje tacka och prisa sin GUD och Frelfare, som uttagit henne ifrå then dubla döden; både then andeliga och then ewiga? i the han betalt hennes skuld, renat henne med sitt blod, nederlagt diewulen, som döden i wäld hade c), nederbrutit helfwetet och öpnat åt henne himmelen, at hon nu står in för Gudi och med glädje sunger honom tack, pris och äro för fullkomlig förlofning ifrå all död. Hon tackar och frögdas öfwer

2) Förlofningen ifrå sorg och gråt. Tu HErre min GUD, för hwilken jag nu här står, hafwer uttagit mina ögon ifrå tårar. Thenna werlden må ju så wäl beta en Tår och gråt.

1) Rom. 6:23. 2) Eph. 2:1. 3) Esa. 66:24. 4) Apoc. 13:11. 5) Hebr. 2:14.

M) Pro binis horum beneficiorum, intermissio mediö, Hieropsaltes DEO eisdem pene verbis gratias laudesque cecinerat Ps. 56, versu ultimo.

gråtedal, som en Sorge- och jemmerdal, åtminstone och wis-
 saste för alla Christtrogna, som hafwa ingen annan väg til
 Guds rike, än genom mycken bedröfwelse *d*), och lef-
 wa under thetta sin Herras oswikeliga Prognostico: I Sko-
 len gråta och jemra eder *e*). Then trogna Siälen nämner i
 Andans heliga Språk, Hebreiskan, icke tårar, utan in singu-
 lari tår N), twifwels vthan, at themed gifwa tilkenna, thet
 all hennes jordiska lefnadstid warit en gråt, continuerad ifrå
 waggan til grafwen. Alla menniskiors första röst är gråt,
 har en wis man sagt *f*); och hwilken döer icke, om icke med egna,
 ibland andras tårar? Guds nådabarns tårar emellan födslen och
 döden äro så munge och mongehanda: Såsom Bönertårar,
 för hwilka David bad: Hör mina bön, Herre, förmin
 mitt ropande, och tig icke öfwer mina tårar *ff*). Kors-
 tårar om hwilka David bekende: Mine tårar äro min spis
 natt och dag *g*), och bad, at GUD wille fatta them i sin
 lågel *h*). Bot- och bättrings tårar, med hwilka Magda-
 lena wätte JESU fötter *i*), och David gjorde sin sång fly-
 tande hela natten *k*). Sorgatårar, sådana sålde Abra-
 ham öfwer sin gamla Saras död *l*), Jacob öfwer sin täcka Ra-
 chels *m*), David öfwer sin älsfeliga Jonathans *n*), Systerarna
 öfwer Lazari, Ankian i Nain öfwer enda Sonens fränfelle.
 The Christtrognas tårar äro så munge och mongehanda, at knapt
 någor hinne them räkna. En menniskios korta lifstid tyckes ock
 knapt räcka til för så munga och mongaslags tårar. Hela en
 Christi

d) Act. 14: 22. *e*) Joan. 16: 20. *f*) Sap. 7: 3. *ff*) Psalm. 39: 14. *g*) 42: 4.
h) 56: 9. *i*) Luc. 6: 38. *k*) Psalm. 6: 7. *l*) Gen. 23: 2. *m*) 35: 19, 20.
n) 2. Sam. 1: 11.

N) Observatione dignum est, quod vox *תערה* singularis, non modò heic in Textu
 nostro; sed & passim ac sæpe collectivè usurpetur pro Plurali ad indicandam Copiosam
 & continuam lacrimarum ebullitionem; quæ ab perennitate suam unam quasi la-
 crimam constituere videntur, cum non sit intervallum inter eas, quin se mutuo & in-
 vicem excipiant. Sic Jer. 8: 23. 9: 17. 13: 17. 14: 17. Eccl. 4: 1. Add. Esa. 16: 9. Vid. CHRIST.
 STOCKII Clav. Ling. Sanct. V. T. in voce *תערה*,

Christens lifetid är en gråtetid, och jorden, på hwilken the falla, hafwa sitt namn en tåredal, genom hwilken the gå och gådra kellow, ofta instemmande med Konung David i thena bekennelsen: **H**Erre, tu spisar of med tårars bröd, och stänker of ett mott fult med tårar o).

Men thet kommer dock en gång thertil, at the, som med tårar så, skola upstå med glädje p). Then trogna Siälen, införd af Angelarna i Abrahams sköte eller stald in för GUD i himmelen, hafwer hög och full orsak til at fullkomligen frögdas och mitt i frögden sjunga **H**Erranom sinom Gudi tack och pris thesfore, at han tagit hennes ögon ifrå tårar q). The äro efter **H**Errans löften, redan aldeles astorkade, och nu finnes, at nye tårar kunna omögeligen upweckas eller blifwa rinnande; ty thet skal ingen död eller rop eller verk warda r), eller något annat, som kan förorsaka sorg, gråt och tårar; utan ett så lustigt wäsende, at ingen thet kan begripa med hiertat, mindre med tungon uttala eller med pennan beskrifwa. Then trogna Siälen, stående i full salighet in för GUD, frögdar sig öfwer och tackar Gudi för

3) **Förlofningen ifrå fall.** Hon säger och sjunger honom tack och pris thesfore, at **H**Erren, hennes milde och mächtige förlofware och Saliggjörare, har uttagit hennes fot ifrå fall. Thet tyckes, som then sälla Siälen härwid påminner sig sitt förra tillstånd i thet timeliga lifwet, thet och då hon, ehuru hon welat och beslitat sig, icke kunnat achta sig för sin fots staplande, fel och fallande i synder och öfwerträdelser. Sådant är ju och har alla tider varit, jennväl Guds nådabarns, tillstånd i thetta lifwet, at the ock ofta, snart, groft och diuvt felat och fallat. Intet Helgon i himmelen, som icke snafwat, staplat, ja, felat och fallit på jorden. Adams, Noachs, Mosis, Arons, Davids, Petri och alla Helgons exempel gådra Salomos ord odisputabelt, at ingen menniskia lefwer, then icke syn-

dar.

C 3

o) Pl. 84:7. 80:6. p) Pl. 126:5. q) Ela. 25:8. r) Apoc. 21:4.

dar /). Thet går så, at vti thetta tineliga lifwet nemo sine crimine vivat. Apostelens Jacobs ord bestå med en oomfullstodtelig samning: **Vi fele i mong stycken alle /). In multis labimur omnes.** Thersfore skola ock alle helige bedja om sina synders förlåtelse /). Och efter Christi lärdom stundeligen sucka: **Fader vår, förlåt oss våra skulder!** samt med Konung David som tidast ropa: **So kan merka, huru ofta han bryter? GUD förlåt mig mina hemliga brister /)!**

När nu then trogna Siälen påminner sig sådant sitt förriga felachtiga och bristefulla tilstånd, i hwilket hon på jorden frantlefwat sina elendes dagar, samt hwad hiertelig sorg och ångslan hennes syndafall, fel och brister gjort henne. Men theremot finner, at hon är vittagen vtu thet snöda syndaland, och kommen in för GUD i himmelen och therigenom så bekräftad i thet goda, at hon aldrig mer kan fela och falla; så har hon hög och full orsak til at gladeligen sunga honom tack och pris för fullkomlig förlofning ifrå och befrielse för fel och fall i någon synd, intonerandes:

Jag är frälst från syndens wåde.

Gudiloff! mår nu heltwål. Loffwa Zerran GUD, o! Siäl /)!

Vi hafwe hört then trogna Siälens Tack och frögdesång in för GUD, huru hon sig frögdat öfwer och honom tackat för en trefaldig henne wedersfaren förlofning. Nu wilje wi som snar- och kortaste vnder öfwerwägande ställa, af wår Text, vti betrachtelsens

TRÄDJE STYCKE,

Siälens Frögdesång vnder hennes ingång i Helgonens församling i himmelen. Til at winna behagelig korthet och tillika mögelig tydelighet i thenna sak och sats, som diupsinmig är och fordrar widlöftighet, om hon skulle tilböriligen föreställas och utredas; Wil man therom allenast nämna eller korteligen anföra några punctar, såsom

a) At

1) 1.Reg.8:46. 2) Jac.3:2. 3) Pl.32:6. 4) 19:15. 5) N:o.344:13.

a) At i himmelen för Gudi är en Helgona-församling, bestående af the utvaldas Siälur, som ther sanferdeligen lefwa, hwilket med flere, än hundrade then heliga Skriftenes Språk kan bewisas, ibland hwilka thet första är, Guds ord til Abraham: Tu skalt fara til tina fäder i frid och i god ålder begrafwen warda ») O). Om hans siäl sade GUD icke: tu skalt dö; utan tu skalt fara i frid til tina fäder. War alltså för Abrahams tid en Siälaförsamling, til hwilken hans siäl genom och efter döden skulle komma. Såsom för Abraham ther woro hans fäder: Adam, Enoch, Noach och andra trognas Siälur. Så är ock, efter Herrans ord, tit faren Abrahams Siäl, och alla theras Siälur, som alt sedan in til nu, i Abrahams tro affomnade äro. Wisertligen en stor församling! Redan i Johannis tid större, än at hon kunde räknas w).

β) At en Christtrogen kan i tronens hopp aldeles försäkra sig therom, thet hans Siäl, förd i dödestunden, af Änglarna wy til eller in för GUD, skal i samma ögnablek blifwa samlad til sina fäder, thet är, införas i then stora och saliga Helgona-eller Siälaförsamlingen, som af Apostelen tyckes P) kallas Zions berg, lefwande Guds stad, thet himmelska Jerusalem och the förstföddas församling, som i himmelen bestrefne äro x). Hon kommer då och ther i omgånge

v) Gen. 15: 15. w) Apoc. 7: 9. x) Hebr. 12: 22, 23.

O) Verbum hoc JEHOVÆ Abrahæ dictum; abibis ad patres tuos, quod alioqui passim dicitur congregari ad populos suos, Gen. 25: 8, 17. 35: 29. 49: 29, 33. Num. 27: 13. 2. Reg. 22: 20. primum habetur, quod in S. Codice occurrit, ut cardinale testimonium atque argumentum de animarum post mortem immortalitate; nisi enim alicubi superessent prius defunctorum animæ, quorsum abirent aut ad quas colligerentur morientium? Non toti intereunt aut annihilantur, qui cum obeunt, ad alios abeunt aliosque post se expectant. Vid. ANDR. RIVETI Exercitat. CXII in Genes.

P) Inter Exegetas S. S. dividitæ suat de literalis horum Apostoli verborum sensu num scripta & intelligenda sint de fidelibus in Regno gratiæ, an de beatis in Regno gloriæ. Vid. JOH. GEZELIUS in h. 1. CHRIST. SCRIVER. Theaur. Anim. Par. VI. Conc. XI. 20--24. Verum est, emphaticis æternæ vitæ ἀζιώμασι describi Spirituales beatitudines.

gånge och sällskap med alla sina äldre och sednare **Trosför-**
wanter: Patriarcher, Propheter, Apostlar, Martyrer, an-
 dra Helgon, förfäder, föräldrar, barn, anförwanter, som i
 samma tro och **HERRA** afledne äro. Och hwad tröst mon icke thet-
 ta allom **CHRIST** trognom i thetas dödsstund wara, när the i tron
 och hoppet äro wisse om sådant sina Siälars wäl- och ärestånd
 efter döden? Wi merke, at

1) **Then** trogna och saliga Siälens glädje vnder hennes
 werkelige ingång i Helgonens församling kan fuller ej an-
 nat, än här i dödeligheten wara of obegripelig. Hon kunde dock
 tyckas blifwa så til mods, som Petrus, när han på thet heliga
 berget säg sin **HERRAS** förklaring: Han fann thet så godt
 at wara; han wille icke hafwat bätter; han wille bygga hyd-
 dor åt Helgonen 1), på thet han thet motte niuta thetas om-
 gånge. Wi stelle of före, i menlös andacht, at then trogna
 Siälen, wid sin ingång i Helgona-församlingen finnes af-
 wen så til mods, aldeles nögd med then ort och thet sällskap;
 wil ingenstäds heller wara, än thet; men thet ewinnerliga föra-
 blifwa; thet före tilägne wi af Texten henne thet frögdesång:
Jag wil wandra för HERANOM i thet lefwandes lan-
de. I hwilken sång hon ej allenast förklarar sin högsta lust och
 wilja; utan ock, om icke beskriwer, dock tilkenna gifwer, hwar-
 vti then salighet monde bestå, öfwer hwilken hon, ingående
 och stadd i Helgona-församlingen, frögdar sig och sunger: nemli-
 gen hon frögdar sig och sunger 2) öfwer syflon, som är wandra
 för **HERANOM**, eller vthan återwendo städa, höra och loff-
 wa honom. 3) **Öfwer Sällskapet**, tilförne nämndt af of
 Helgona-församling; men kallas i thet frögdesången **Chajim**,
Chajim, lefwande; ty thet lefwa thet thet rehta, sanna och ewi-
 ga lifwet, och 2) öfwer orten, hwar hon finnes, wandrar och
 lefwer. Han heter i wår Bibel land; men på sitt språk nä-
 mmer then helige **Ande** honom **אֶרֶץ**, **Arzot**, länder; i himme-
 len,

1) Matth. 17: 4.

len, Christi faders hus, äro monge boningar 2); Anglarnas Chorer äro monge och obegripeligen talrike och Helgonens Skarar oräknelige. Himmelen tyckes oss wara ganska stor och wid; men hans länder har ingen genomrest eller hans grensforfatt och sedt.

Allt thetta behöfde och kunde widare utföras, såsom i alla sina omständigheter öfvermotton trösteliget; men jag föranlåtes missianna, sedan jag nyttjat then anledning, som af then mig förelagda Text jag mig tagit, och vnder hela thenna Församlingens inogna och Christeliga betenckande och eftersinnande lämnat en i Christo hädanlidande Siäls treggehandad Tack och Glädjesång på Dödsdagen.

J hafwen, Kiäre Åhörare, wälsignade i Herrenom Christo **JESU**, hört huru jag budit til, efter min ensaldighet, at af Guds heliga Ord styrka och bewisa, hwad jag eder welat föreställa, om en Christtrogen och i döden salig Siäl 1.) Utgång af Kroppen, huru hon, så emottagen af Guds heliga Anglar, sig högeligen frögdar och gladeliga siunger öfwer then önskad förlofning, som så med henne sker uti Kroppens misslyckliga fengelse, och hugneliga försättning i the heliga Anglars händer. Then hastiga omwärling af hennes tillstånd gör henne så glad, at hon ymmuntrar sig sielfwan til erkenslon thereaf, siungandes: **Så war nu tilfreds min Siäl; ty nu gör tin Herre GUD dig så godt, at tu aldrig bätter dig önska kunnat.** J hafwen hört, huru jag budit til, at af Guds heliga ord bewisa och styrka, hwad jag eder loffwat föreställa om en Christtrogen och i döden salig Siäl 2.) framgång för GUD i himmelen, til framhafd af the heliga Guds Anglar: Huru hon så och ther gläder sig och tackar Gudi för then trefaldiga och fullsälla förlofning, som han uti och genom sielfwa döden med henne gjort, hafwandes hon therefore gifwit honom tack och äro med thenna sängen: **Ty tu, Herre, hafwer yttagit min siäl uti döden**

Dödenom, mina ögon ifrå tårar och min fot ifrån fall. Andteligen hafwen I något hört om then Christtrogna och i döden saliga Siälens 3.) Ingång eller Intråde i Helgonaförsamlingen, til the utwaldas glädjefulla och ewiga oingånge och sammanblifwande; huru hon rå och ther förklarar sin högsta lust, nöge, glädje och önskan med thenna korta wiso: Jag wil wandra för Heranom i the lefwandes lande. Här är mig godt at wara. Här och ingenstädes heller. Hädan wil jag aldrig skiljas; utan blifwa här ibland Helgonen för Heranom alltid.

Si, thetta hafwen I alle hört, både Sörjande och elliest närwarande. Ach! gifwe GUD med nytto och til uppbyggelse eder aldom? Ibland mycket annat motten I alle här af sielfwe hafwa funnit, at ingen ting är angelägnare och önskeligare, än lefwa Christtrogen och dö salig, på thet at Siälen må på dödsdagen siunga then trägghanda tack- och glädjesången. Om hwilken at mitt hafda arbete och ensaldige Betrachtelse icke må warda fåfång, utan winna thet ändamål, som jag påsyftat, wender jag mig sluteligen

I. I gemen til hela Församlingen: Män och Qwinnor, högre och lägre, gamla och ynga; ären I så wist alle Christelige, som I alle ären dödelige; Så låter nu mig råda och wälsment förmana eder til at bärester, så länge GUD låter eder lefwa i dödeligheten, alltid, fram för alting och aldranäst och altsämer, än maonge ibland eder hit intil gjort hafwa, winlegga och bekymra eder om, ja, at söka och önska edra Siälars wisshet om theras Salighet i dödsstunden, på thet hwar och ens dödsdag må, när så wida kommer, blifwa för hans Siäl en så glad Sängedag, som then Siälens, hwilken nu warit war Betrachtelses ämne. O! tu dödelige menniska, tag, legg och haf thetta bekymret, fram för alt annat, på och utittit hjertra. Thet är sammerligen ttg angeläget, nyttigt och saligt. Får man döma af thet, som man med ögonen ser,

om thet, som i hiertat är; så får man sorgelig orsak til at fruchta, thet ibland oss alt förmonge (ach! at icke the fläste) äldra minst bekyrta sig om sina odddeliga Siälur och at förwisa sig om theras ewiga salighet. Kropparna, som äro icke annat, än en slem träck, then stund the nu lefwa ^{a)}, pryda the, försörja och göda; men Siälarna glöma the, wanryckta och swälta ibiäl. Sådane motte antingen lita på något falskeligen inbilladt förbund med döden ^{b)}, eller twisla om sina Siälurs bestendighet efter döden, med the dårar, hwilkas oförnuftiga tal finnes infördt i Wisshetens bok ^{c)}. Men, kääre Wenner, at Siälen icke dör, när kroppen dör, therom ären I nu aldeles blefne öfwerlygade; emedan en stor Siälaförsamling wisserligen är i himmelen, och, icke med mindre wisshet, en större i helfwetet. Wiljen I, at edra Siälur skola i dödsstunden icke med förtwiffan fruchta för then sednare; utan med glädje wara wise om en salig ingång i then förre, i then himmelsta Helgona församlingen: Så förger och bekyrver eder mer, än hårtills stedt, om theras wisa salighet i dödsstunden. Thetta är til hela Församlingen min alfwarliga förmaning och mitt råd. Gäller icke thet; Så gälle, i Guds namn, thetta Christi ord: Swad hielper thet menniskion, om hon förwerfwar hela werlden, och får doch skada til sin Siäl ^{d)}? Jag wender mig

II. I synnerhet til Eder, som wid och öfwer Saliga Fru Probstimons (hwars Christöfliga Begravnings-Act wi nu för oss hafwe) öddeliga fränfelle, ären råfåde och ännu stadde i sorg och tårar. I vti Christo IESU Allt och Hederwerde Wenner, min skyldighet är och mitt vpsåt har ock warit med thenna enfaldiga Predikan, at i anledning af Guds heliga Ord och wår Christeliga Läro, ställa eder något före, thet I kunnen använda eder til tröst, at minstone til någon lindring, i thenna eder åkomna sorg.

D 2

Intet

a) Syr. 10:10. b) Esa. 28:15. c) Sap. 2:1, seqq. d) Matth. 16:26.

Intet kan, efter mitt tycke (jag wet ock thet af egen förfarenhet) kraftigare trösta emot sådan sorg, än wissheten eller säkert hopp om thens ewiga Salighet uti och efter döden, hwars död hafwer förorsakat sorgen. Thetta gaf Konung David stäl til at snart öfwerwinna sorgen öfwer sitt späda barns död. Han war wis om thes ewiga Salighet och at han ther skulle finna honom igen, sägandes: Jag går wäl til honom; men han kommer icke til mig igen ^e).

Wissheten om Salig Fru Probstinnons Siäls Salighet uti och efter döden kan icke annat, än hos eder, som kânt hennes Christeliga dygder: tro, kärlek, hopp, tolamod, barmhertighet, försonlighet &c. som sedt hennes husefoder, och hört hennes Gudachtighets ifwer och brinnande Böne-ansdacht in uti döden, wara langt större, än hos mig, som af thet Text, hwilken hon, för sin död, men under heliga och rena döds-tanckar, utwalt, aldeles mig försäkrat, at hon warit Christeligen både bekymrad, medan hon lefde, och wis, när hon dödade, om sin Siäls ewiga Salighet.

Allin wisshet therom, af Texten utsoekt, bewisad och förestäld, hafwen I hört; föröker och styrker I thermed edor wisshet om samma Salighet. Så wist, som Saliga Fru Probstinnan hafwer i dödsstunden hadanledit i JESU Christi Guds Sons tro; Så wist är hennes, i Frälsarens blod rentwagna Siäl, 1.) Under stelfwa utgången af Kroppen emottagen af the heliga Guds Änglar. Så wist är hon i samma ögnableck 2.) Af the heliga Guds Änglar införd i Abrahams Sköte, stäld in för GUD i hans ewigt Saliggörande ansichts hus. Så wist är hon ock 3.) Af Gudi insatt i the ewiga triumpherande Helgona-församlingen. Och hwart hon kommit, i Änglahänder, eller i Guds åsyn, eller i Helgonens Sällskap, ther hafwer hon låtit höra af sig en wäls klingande tack-loff- och glädje-sång.

^e) 2. Sam. 12: 22.

Såsom hennes Saliga Siäl hafwer med glädje sungit och tackat Gudi i dödsstunden; Så gör hon thet nu och alt framgent ända in i ewigheten.

Hörer! Jag tycker mig höra, huru thenna Saliga Siälen sjunger och tackar Gudi 1.) Therföre, at han i lifstiden nådeligen förwarat henne för then andeliga döden och i dödsstunden räddat henne ifrå then ewiga.

Hörer! jag tycker mig höra, huru thenna Saliga Siälen sjunger och tackar Gudi 2.) Therföre, at han i lifstiden nådeligen sedt til hennes monga, ofta hemliga, tårar och fattat them i sin lägel; men i dödsstunden aldeles uttagit hennes ögon ifrå tårar och at aldrig mer en enda theraf skal flyta.

Hörer! jag tycker mig höra, huru thenna Saliga Siälen sjunger och tackar Gudi 3.) Therföre, at han i lifstiden nådeligen öfwerfedt och förlåtit henne alla hennes fall, fel och brister; men i dödsstunden aldeles friat hennes fot ifrå fall, infatt henne i then helgada Helgona-församlingen, och dermed så bekräftat i thet goda, at hon omögeligen mer kan falla; utan blifwa i Gudi och för Gudi, vthan ändring och ända vti then, henne i dödsstunden tilfallna Salighet och herlighet, sedan hennes kropp theraf på domedagen blefwit fulkomligen delachtig.

Eron I thetta, I Sörigande, så lärer och förmaner eder sielfwe.

1. Til at icke sörga then i Christo hådanledna Fru Probstinnons död; emedan han warit henne en efterlångtad förlofning, en herlig förwandling och en obestrisweliga stor winning.

2. Til at så sörga öfwer edor mistning och saknad genom thetta dödsfall, at I icke förshynden eder emot GUD och honom för törnen antingen med ochristelighet misnöge, eller hednist mistrostan.

3. Til at med glad tackfägelse erkenna, hwad GUD med thenna edor klåra Anhöriga, Saliga Fru Probstinnon,

giort hafwer, i thy at han så länge vut och lämnat henne eder til ögons lust, tienst, nöge, exempel, efterdöme och mycken froma; och at han genom en salig död kallat henne ifrå all jordist wederwerdighet til himmelsk salighet.

4. Til at trösta eder med thet, som I med trone och af Guds heliga Ord wist weten för henne än återstå, jag menar hennes Kropps ärefulla vpsändelse på domedagen. Så och ther skolen I finna henne igen tusendfalt tåkrare och kiårare, än hon nånsin kunnat här i dödeligheten wara för edra ögon. Men thes förinnan, om I wilhen nitta thet nöget; Så setter eder thet nu fast före sluteligen, och förmaner eder selswa,

5. Til at, om I änteligen wilhen förga, aldranäst therom förga här efter, thet I motten så lefwa och dö, at I med samma glädje, som Saliga Fru Probstinnan, mågen på domedagen mötas at,

Och då allesamman för Guds thron vthan twång
Siunga med ewig gamman en sådan ärefång:
GUD fader, Son och Anda ske ewig tack och pris,
Som hulpic af all wända of hit i paradiso!

A M E N!

PERSO-

SDen Christofliga wedertagna plågseden, at wid the aflednas Jordefårder omröra theras intråde i werlden, förda wandel och ändteliga hådanfård, ställer man sig wid thetta tilfålle så mycket skåligare til efterblgd, som wår saliga döda, Prebstinnan Högårensborna och Dygdåbla Fru ELISABETH RYDELIA, uti sitt lefwerne lemnat of ostridiga exempel af rättsskoffens wandel, med och inför Gud barnslig, med menniskior ej mindre vpriftig och wålment, än sunnerligen luf och fågnesam; och således af of wål förtient, at, så mycket hos of står, förwarta Hennes namn ibland of, så wi Hennes jordiska umgänge sakna wålt.

Har altå wår saliga Döda af hederliga och Christeliga Föråldrar, Fadren Kyrkoherden wid Beta- och Wibyllofliga Församlingar, Herr JONAS RYDELIUS, och Modren, Dygdålskande Matronan, ANNA LYSING, genom then naturliga födelsen, i Beta- Prästegård, then 10 Maji 1710 haft sin ingång uti jämmerdalen, och fort therefter, genom then heliga döpelsen, blifwit uti then himmelska säll- och hårlighetens förstad, Guds Kyrkia och Församling, medelst thesa sina klåra Föråldrars omsorg, försatt.

Som wår saliga Döda härstammade ifrån them, som både kände och wandrade uppå Herrans wågar; hade of stelswe then lyckan, at leda the- ras timmeliga vprinnelse ifrån sådana hus, som, i anseende til trogna och hederliga tienster i Guds Församling, hos efterwerlden åro i lofwårdig åminnelse: Så kan åfwen thewtaf slutas åena sidan, hwad utgången sedermera wisat, thet wår saliga Döda, som, jämte andra naturliga förmåner, åfwen war begåfwad med ett ganska qwicket snille, i thetta sitt födso- och första foster-hus, thet både framfarna Förfaders, RYDELIERS och LYSINGARS, dygde-wandel, samt ånnu lefwande efterdömen, vnder trogen wård, lågo henne dageligen för ågonen, wid alla henne förekommande, efter ålder och kön såmpade, åfningar, snart blef artad til thet kropp- och sinnes lynne, som giort henne så ålskad i tiden, och nu efter döden hennes saknad ej allenast hos Ånhöriga, utan of hos andra, så kånbarligen bitter: Hwaremot å andra sidan år jämwal lätt at förestålla sig, med hwad sorg wår saliga Döda redan på sitt gode ålders år, så hon såsom ett qwicket, lydigt och tåckt Barn, wål hade hunnit låra at förweifwa, kånna och med hiertelig wårdnad och gånfårlek bemöta sina klåra Föråldrars öma omfamnande; men war theremot alt för yng och owan at lida minsta brist på så grånkånd förhjelpse, wåste se sin hulda och klåra Fader år 1719 genom döden ifrån sig aldeles bortryckas. Sedermera, så fort tiden kunde fråta, bort thennia saknads bitterhet, sicut hon med åren alt mer och mer, uti nog tryckande omständigheter, tillika med
sin

sin hulda Moder och så trenne små Syskon, erfara the swära fölgher, som i gemen äro Enkiors och Faderlöfas lott, och blefwo för vår saliga Döda ännu drygare, när hon ändteligen såg sin så öfriga timmeliga hielp och fågnad, genom sin ömma Moders dödeliga fränfalle, år 1726 förswinna.

Ganningen och vår saliga Dödas tacksamma hiertelag fordrar af oss at här ej obemålt lemna, thet hon så i spådare barna-som äldre yngdoms åren, flera år och resor, warit wti framledna Probstens i Hellestad Mag. JOH. WALLERII och Fru Probstinnan BRITA LYSINGS, sin fiära Mosters hus. Ehenkiärfek, opsicht och omwårdnad, som vår saliga Döda ther åtniutit, har hon sielf altid ansedt för faderlig, och sig til all barnslig wördnad thes före förbunden, thet hon ock med tankar, ord och gerningar altid sökte wisa.

År 1726, på hwilket vår saliga Döda hade bortmift sin fiära Moder, hände henne wäl then lyckan, at träda i ett kiärt ächtenskap med så warande Ryrkiöherden i Dwillinge och Simonsstorps Församlingar, Mag. ERIK WLF; men så fullteligen, som hon här fann sin förra saknad årsjatt, så Fort tid fick hon åtniuta thenna förmån, hwilken inom så år stadnade i en sorg, som bättre i tankarna kan måtas, efter thet som förlorades, än med ord bekrifwas, så thenne hennes kuske man 1732 med döden afled och lemnade henne wti thet bedröfliga Enkioståndet, med twenne så små Barn, at the knapt kunde hielpa henne at gråta, och hwilke bägge, Sonen, Mag. SAMUEL WLF, nu Docens wid Kongl. Academien i Upsala, och Dottern ANNA BRITA WLF, nu gift med G. L. Lectoren wid thetta Kongl. Gymnasium, Mag. MAGNUS FALLERSTEDT, ännu lefwa och med bittra tårar begråta sin saliga fiära Moder, utan alt bittrade i sörgande af henne tillbaka.

Thetta nyf ofwannämde bedröfliga Enkiostånd, hwilket hon, tillika med therifrån ofsiljachtiga swårigheter, wti stillhet genomlefde, blef inom trenne års förlopp, genom then Högstas skickelse, år 1735 förbytt wti ett hederligt, samt för hennes twenne små wårnlösa Barn ej mindre förmånligt, thet the ock med wördnad erkänna, än för henne sielf önskeligit giftermål med så för tiden Rector Scholæ i Norrköping, sedan och nu mera Theologiæ Lectoren, Probsten och Ryrkiöherden, Mag. MÅRTEN LIDEN, med hwilken hon wti 21 årig ächta-sammanlesnad afslat 7 Barn, 5 Söner och 2 Döttrar, af hwilka 1 Son, JOHAN HENRIC LIDEN, och 1 Dotter, MARIA ULRICA LIDEN, allena lefwa, som med sin fiära Fader och förenämnda Syskon dela en lika swär och tårefull saknad.

Härwid kan man ej annat, än, med försäkran, om the rättfintas bifall, önska, at vår saliga Dödas personliga egenskaper wore så allmänna, som these hennes nu anförda så lesnads omständigheter äro. Hon hade ifrån
spåda

spåda barndomen framför allt annat lärt thet ena nödvändiga, en san och oförfälskad Gudsfruchtan, som varit fruchtbar vti många Christeliga dygder. Hennes himmelska Faders vilje stadgade så hennes vndergiftvenhet inför honom och förnögsamhet, at hon vti sorg och glädje sökte at bibehålla ett jämt och lika sinne, lefwande alltid vti then tröstefulla försäkran, at then onda dagens gemenskap med then goda wore henne nyttigast, och at Fors och frukdom borde anses för lika bewis af then Högsts kärlek, som the nöge, han wille bestå henne i werlden, hwadan hennes stadiga och hierteliga yttrande war:

Swad timmeligt är, jag förakta må,

Allenast tu wille låta mig få

En ewig salighet,

Then Christus hafwer mig beredt

Genom sin pino och ödmjukhet.

Lof, åra och pris ske tig, o GUD,

Som mig hafwer lärt at känna tin bud:

Jag beder ödmjukelig,

Titt ansichte wänd ej från mig,

At jag må altid blifwa när tig!

och ansåg hon med så vplysta ögon thenna förgängligheten, at hon tillika wesse wärdera och anwända tiden sig til en oförgängelig bättnad. Sitt salighets hopp gjorde hon, genom dagelig bön, Nådemedlens siltiga och andächtiga brukande, förlustande vti Guds ord, thes hörande och läsande, vnder Christeliget lefwerne, sig så förwissad om, at hon hölt sig endast there wid, at härlighetens krona henne förwarad war.

Slådant sinne och omtänka kunde ej annars wara, än at wår saliga Döda sökte at efter bästa förstånd i acht taga sina skyldigheter emot andra så wäl, som sig sielf. Alltid sträng vti räkenskapen med sig sielf, arbetade hon there på, at känna sitt inre wäsende rätteligen, på thet hon med mer billighet måtte döma både om andras fel och dygder; hwarvnder thet varit hennes hiertans glädje, at wända allt til godo och snarare mistro sina bästa gerningar, än

nåstans swagheter. Sparfam för sin egen del och nögd med enfaldig måtte-
lighet, råknade hon för sin winning at kunna bewisa hielp och barmhertig-
het emot the nödstälta och fattiga, samt med tröst och hugswalelse af Guds
ord, hennes egen Siälssatt, fågna och ymunttra til hopp och tålmod
andra lidande och förtryckta. Huru thesa och dylika Christendoms plichter
henne i lifstiden mångas wålsignelser förwårswat, lærer nu efter hennes
död icke aldeles wara i förgåtenhet, fast hon ingen timlig belöning eller be-
röm themed påsyftade.

Hwad angår hennes öfriga umgänge i werlden, med kända och okän-
da, med anförwanter och wänner, så lemnas alt thetta til andras owäl-
duga omdöme, som weta och wittna kunna, huru många, högre och lä-
gre, med sin ynnest och wänskap henne hedrat, hwilket hon tilbaka med
wördnad och erkänksamhet sökt i thet yttersta at bemöta. Men ingen kan
dock, eller bör, med mindre frymtan och af mera anledning tala om hen-
nes sinnelag, än the närmaste tiäre anhörige, hwilke besynnerligen erfarit
hennes liuflighet och the egenskaper, som nu efter hennes fransfälle giöra sak-
naden så mycket större och smärtefullare.

Ytterligare, som hon hela sin lefnad igenom hade stadsfö för sina ögon
och tankar utgången på thetta timeliga; ty hördes hon ofta med inner-
lig längtan tala om sin annalkande förlofning, och estwen sig thertil wi-
sligen beredde, hållandes sina Döds-betrachtelser för the wichtigaste
hwardags öfningar. Såsom något bewis uppå hennes andeliga omsorg
och påminnelser, kan ock anföras, at hon i sednare lefnadsåren aldrig gådt
fram öfwer thenna Domkyrko-gården och emellan the många ther befin-
teliga Dödas Grifter, at hon icke med en glad föröndran sagt sig tänka
therpå, huru snarr och diupt hon i mulen måtte få hwila sita ben. Hen-
nes önskan fyndade och fortsattes alt mer och mer i hoppet och trone på
hennes Förlofware. Ifrån början af thetta innewarande år hade hon åtskil-
liga gånger af gamla tårande trämpor blifwit ansatt; men dock åter kom-
mit sig så före, at hon i förledna Julii och Augusti månader kunnat någon
tid

tid här i Staden betiena sig af Medevi-hälsbwatn, hwaraf hon flera resor försvrt sport hos sig god och önskelig wårkan. Emot slutet af thenna Bruns-curen beslöt saliga Fru Probstinnan resa ut på Landet, at i Glacé-Prästegård, efter wantligheten, tilbringa sin öfriga Sommar, som blef hennes återstående Forta lifstid; hwarwid wil synas besynnerligt, at hon för afreson, mer än någonsin tillsörene, varit bekymrad om, at få taga hiärligt affsed af alla sina wänner och kända, samt så beställa om sitt hus, som skulle hon snart dö. Strax hon war på Landet utkommen, nedsiuknade hon, och blef i första början så hastigt afsmattad, at inga krafter mer tycktes öfrige wara. Då hon, som alltid, enkannerligen när någon håstigare plåga henne påkommit, varit bekymrad och angelägen om förtroende med Honom, som burit all wår franthet, lät sig strax med then heliga Natwarden bespisas. Thetta, som hon med hierkans glädje alltid sagt gifwa sig både andelig och lekamlig styrko, wedergweckte och henne saligen thenna gången, med kraftig försmak af thet förewarande ewiga lifwet.

Efter några dagars förlopp, syntes, som wille siukdomen, under ganska öm och sorgfällig skötsel, lägga sig, hwilket under hennes ostadiga hälsa oftare händt, hwaraf man började sägna sig med godt hopp. Men then sista stunden war hemligen för handen och thet glada hoppet blef hastigt förbytt uti en orolig fructtan hos the närwarande samlade Anhöriga och Släctingar. Och som wår saliga Döda ändteligen märkte sin lefnads-ånda nu förestå, anwände hon thewrtinnan sin hela förmåga, at utgiuta sina, på Jorden; i Himmelen och i alla ewighet (som orden woro) gällande wälsignelser öfwer sitt hus, sin Kiära Man och bedröfwada Barn, samt thewpå stilla och sackimodeligen affomnade then 12 nästledna Augusti Kloctan emot 11 förmiddagen, sedan hon här uti werlden lefwat, Gudi och menniskiom tack, i 46 år och några månader.

**Hon förwer nu i frid och ro;
Men wi, som här i werlden bo,
Skole alltid redo wara:
Wi måste ock hädan fara.**

Christus Guds Son, som är vår tröst,
 Then som os hafwer återlöst;
 Han styrcke os för sin mildhet,
 Honom ske pris i ewighet!

TACKSÄGELSE.

Then saliga Dödas i sorgen qwarlemnade fädre
 Man, Barn och samtelige Anhörige erkänna
 med ödmjuk och skyldig wördnad och tacksägelse then
 heder, wänskap och kärlek, som wid närwarande
 Begravnings-Act blismit af thenna Christeliga
 Församling them bewisad, med troinnerlig önskan,
 at then milde Guden tacktes alla, samt hwar och
 en i synnerhet, vti all åfommande sorg, nå-
 deligen trösta och vppehålla!

Gras

Grassfrifter.

+++

+++

+++

S

Ug, vfla werld, hwad är tin åra?

Ett wädercken, en flyctig lust:

En matk, som, när han alt plår tåra,
Blott ynnar of wårt qwal och puss;

Tu tina gåfwor wål förgyller,
Men aldrig nog wår önskan fyller,

Når tome tankar famla kring:

Tu tror tig gifwa alt med tiden,

Men, når han ändtlig är försliden,

Så har man wunnit ingen ting.

Snart råfna wi the korta stunder,

Som blida lyckan delar ut:

Nog märker man then storm och dunder,

Som hastigt gör på lugnet slut:

Nu finckdom, jämmer, nöd och fara

I tusend skiften sig förklara:

Nu sorg och fågnad ymsom gå:

Doct wil ett werldsligt sinne båra

The bojer, som sig så beswåra,

Och knapt sin frihet återfå.

Fast sådan trål sig sielf ej åger,

Hur synes han sig doct bete

Jo, minsta lifwets lust ypwäger

The största plågor, ach och we,

Blott han sitt fångsle får behålla,

Han lider, hwad sig tyckes wälla,

Och lifwet är hans enda tröst;

Men dödens minste skymt försträcker

Och dubbel ångslan snart ypwäcker

I ett ej mer bemannadt bröst.

E 3

Dm

Om här wäret råtta hemman wore,
 Som endast är wår tåredal,
 Wist ingen nögd så hådanfore,
 Ifrån så många lustars tal:
 Men föla Siäl ar sig ej twinga:
 The öfwer woln och töcken swinga,
 Til fölla Andars klara lius:
 Ther, efter slutad wedermödo,
 En önnig sögd skal öfwerhöda,
 I Himla = Fadrens egit hus.

Dy skickar sig ett wplyst sinne,
 Alt jämt på wådjobagen gå,
 Och grundar i sin hog och minne
 Theu dyra lott, thet wäntar på:
 Swart steg, alt mer och mer til grafwen,
 Bereder Segerfång och glaswen
 Mot dödens rike och thes magt:
 Thet följer städs sin dyra Hielte,
 Som mö:krets härar nederfalte,
 Och sidst wpsor med Segerpragt.

Ej får förgånglighet bedära
 Ett sådant hierta rent och godt:
 Ej syndens ödd thes samwet sära:
 Ej snöda lustars morde = stott:
 En Himmelsk drift thes åredå lämpar,
 Och onda tankars anfall dämpar,
 Med Andars sköld, med tro och hopp:
 Men, om thet utaf swaghet syndar,
 Sig strax til Kosan åter flyndar
 Och actar bättre på sitt lopp.

Når fors och främpors klar hota,
 Thet wördar altid Guds behag:
 Når hemligt ägg och olust knota,
 Med ömma stung och wreda slag,
 Thet lyfter sig up til thet höga,
 I öskuld för thet Witsnets öga,

Som in i dolda vinklar ser:
 Skal thet sin plågoverld begråta
 Och ångsligt ibland törnen låta,
 Thet af förlofnings- långtan ser.

Så har en David, Job och andre,
 Inunder ångslans plågor, gjort:
 Ho kan så mentös suckan klandra,
 Som går i hellig trångtan fort?
 En dagakarl ju solen skådar,
 Hur' snart hon svala fluggan bådär
 Och nattens hwilo sig beskär:
 En fånge gerna banden lemnar;
 En fogel sig til skogen ämnar,
 Sen han från fånglet ledig är.

Rom, Högsta Wishet, drif den dimma
 Som bredes för vår matta syn:
 Och fielf uti titt lius byglimma
 För menskiens mörka ögnabryn:
 En stråle skal then glants vplisna,
 Som tu vårt Wäsend täcktes gifwa,
 Thet af titt eget blandadt war:
 Låt ej titt wärk sig fielf förstöra,
 Som tu til äro welat göra,
 Så blir tin afbild ännu qwar.

Thet är ej wårt, thet är tin gåfwa,
 Ut rått betrackta tidens flyckt:
 Man må tin wisa styrsel loffwa
 Och prisa them tu hädanryckt:
 I oförwanklig sällhet byta
 Sin del, som aldrig mer skal tryta,
 Thet är ju högden af wår lott?
 Then fina wällust, som of måttar?
 Then hugnad, som wår oro rättar?
 Then liuffta samling af alt gode?

Men

Men fåfångt sig min swaghet wäpnar:
 En skugga hiettemodet bryr:
 Jag blefnar bort, jag rys och håpnar:
 En sorglig hamn jag vndansflyr:
 Sig saktar estertankans iswer
 Och sanning mig bedröflig blifwer,
 När hon min saknad wäcka skal:
 Cypress then glada Palmen höljier:
 En songlig natt nu dagen följer,
 Och muntra sinnet ser sitt fall.

Så kom då, dödd, kom snart till åter
 Och för mig hädan hem til dig:
 När fåfångt jag tin magt begräter,
 Så ryck och ändlig vndan mig.

Jag är i hast af lefnad trötter
 Och önskar, wid wår Sällas fötter,
 Att sluta mina dagars twång:
 Fårwål förgånglighet och möda!
 Jag gömmer mig ibland the döda
 Och börjar snart min Swanesång.

Du mörka hwalff, som får betäcka
 Min dyra fågnad, tröst och stöd,
 Till dig jag redan mig wil sträcka:
 Du lysa kan en smärtsam glöd.

Som i mitt inre häftigt lågar:
 Du stilla skal, ehwad som plägar
 Och gide min saknad mera öm,
 I dig jag får ett kärleks-möte;
 Du kastar jag mig i ditt sköte
 Och följer med min tårestrom.

I tysta Diäll, som enfligheten
 Byslagit här til Herdars tröst,
 I, som ej andra stämmor weten,
 An Turturdufwans klago-röst:
 Ther tunga genliud ymsom fara:
 Kring berg och diupa dälder swara:

Ach! vnnen mig ett rum hos Er.
 Jag vil för Er mitt qval utgiuta,
 Eils jag mitt sorgsna lif får sluta
 Och ändan af min plåga ser.

Blif, glada Sol, i moln och töcken:
 Ge! hur' titt lius bedröfwat mig:
 Jag söker endast här en öcken,
 Dit ingen tillgång är för dig:
 Men skal tu ändtlig, från titt fäste,
 Bestråla här mitt sökta näste,
 Så lär mig tänka på tin gång!
 Och hwad thet är med tiden braska,
 Som stielper alt i mull och aska,
 Men såkän gör wår glädje lång.

Shwärt wi wåra ögon wände,
 Hwärt hån man i sin wandel går,
 Så möter of en säker ände
 Och döden följer wåra spår:
 Man lifwet knapt at fånna lærer,
 Förr'n thet sig hemligt sielf förtärer,
 Samt i en wineck förloradt är:
 Som blommor ena dagen präla,
 Then andra sin förwandling såla,
 Så skiftas wåra öden här.

Jag må wål thenna klagan yrka,
 Bland mina sorgsna tidsfördrif.
 Knapt har jag rättlig lärt at dyrka
 En dygd, en ömhet och ett lif,
 Som mig beredt the första stunder,
 Förr'n sådan hugnad syns gå vnder.
 Hwi brytas slika kärleks-band,
 Som feras hiertan sammanknutit?
 Hwad wi af fordna någon niutit,
 Hwi skadas nu ej minsta grand?

Jag

Jag wet förgånglighetens lagar,
 Hur' ond och liten är vår tid;
 Förlåt dock, Himmel, at jag klagar,
 Och känner hos mig mycken strid;
 Du tar igen tin egen gåfwa,
 Och wil mig åter sedan låfwa,
 Dti titt rike, mitt begär,
 Thet bör ju öfwer sorgen wåga;
 Dock wille jag titt lån än åga,
 Hwars saknad endast lemnad är.

Om jag så blödiget kunde wisa
 Min nit, min sidska wördnads plicht,
 Thet skulle sinners sweda lisa
 Och pryda thenna Sorge-dicht;
 Nu suckar jag som måst theröfwer,
 Fast tu ej, Sälla Siäl, behöfwer
 Ett jordiskt låf, oppå tin mull;
 Tu tig förwärfst en högre åra:
 Jag wågar ej titt stoft beswåra
 Med låga tankars glittergull.

En ewig heder tig omgiffwer
 I liffens liufwa Paradis:
 Ther åran sielf titt namn inskriffwer
 Och tecknar med ödödligt pris:
 Then kraft, som slagit ned tin hydda,
 Skal henne i sin hwilo skydda:
 Ther så the matta benen ro:
 Ther tårar ej tin del betunga:
 Ho kan om all then sällhet sunga?
 Ho önskar ej titt sälla bo?

Låt andra tin förtienst berömma:
 Kan hända, mången orsak har;
 Ej skola warma bröst förglömma,
 At tu vår kärlek wärdig war.
 Wi offre åt tin graf och minne
 The skönsta rosor, som wi finne:

Litt ryckte hos of ewigt grov:
 Wi stole thesa orden rista,
 Som wi na hwad wi nödgas mista:

Sår hwilar en wälsignad Mor.

+++++

EJUSDEM
 ELEGIA LATINA:

Sic mea Vita jacet, mea Lux, mea prima Voluptas,
 Materiem lacrimis quam facit urna meis:
 Obruit exuvias nunc & Genitricis amatae
 Trux Lachesis, sic & munera nostra rapit.
 Præmetui easum, longisque doloribus arsit
 Molle cor: in tantis æstuat inde malis.
 Sala quidem nosti, pennas quatientibus Euris
 Lucifonas, quoties orta querela mihi est:
 Fulminaue ambiguo quot turbine mista refudit
 Rumor, agens tremulis sæucia corda modis.
 Et nunc Stonga Pater falso de fonte tumescit,
 Quotque vehit fluctus vix putat esse suos:
 Transiliunt ripas lugubria flumina, mergunt
 Quæ confangvineos sub vada cæca lares,
 Non ego sacrilegas sed amaro carmine dextras
 Perstringam: superos res habet ipsa suos.
 Stat sua cuique dies: præit hic, mox ille sequetur:
 Hoc etiam fixo tramite Mater abit.
 Livida mors fragiles modo solvere sustinet artus,
 Subruere & luteas insidiosâ domos:
 Cetera non potuit: mens subvolat altius astris
 Firmior, exosâ nec remoratur humo.
 Quid mirum est? olim cum carcere clausa manebat,
 Illa tamen studiis libera facta suis:
 Et, virtute suâ se involvens, spemque fidemque
 Ad sibi cognatum sustulit æta polum.

Sancta anima, ordinibus felix adscripta supernis,
 Ultima sic vitam fenerat hora Tibi:
 Postque graves luctus & nomina mœsta laborum,
 Parta juvat requies, quæ Tua vota replet.
 Non poteras terris, quod nunc potes ardua cœlo,
 Vincere fata, cruces, tristificasque vices:
 Entheus ignis ovanti alimenta accepta ministrat,
 Gaudiaque aeterno pignore lata ferit.
 Jungeris Elysæ per gramina vallis ERICO,
 Et Tibi, RYDELIOS, nomina nota, vides.
 Heic, ubi Tete etiam, mea Lux, sine nube videbo,
 Cernis inaurati lucida templa poli:
 Agminaque Angelicis permista cohortibus, axis
 Quos & divino nectare pascit ovans.
 Nos premit, immisso, stagnans sub corde, vetero,
 Cura, parentales quæ ciet ægra sonos:
 Conficiuntque animos suspiria mœsta lyrasque,
 Et tantum attonito murmure sudat amor.
 Scilicet una omnes violaverat hora lepores,
 Unica delicias & tulit illa meas.
 Nil superest, lethi stat tristis imago, fereni:
 Præcipitat medium nox tenebrosa diem.
 Fœdera amicitiaë heic alii disrupta querantur:
 Pauper opem, tristis perdita verba, gemat:
 Testis & ad tumulum veniat gratissimus alter,
 Nec colat in vitis funera forte modis:
 Nos, pia Mater, at en! centum Tibi ponimus aras,
 Mille graves titulos hic quoque cultus habet.
 Manibus inferias sed quas sacrare dicebit,
 Quale merum & lactis copia qualis erit?
 Nil, nili singultus, pietas gemebunda rependit:
 Vertitur in lacrimas officiosus honos:
 Et stillant oculis rorantia balsama mœstis,
 Queis tener ingeminans ossa perungit amor.
 Tota domus mecum, natique Paterque, sepulcro
 Sternitur, unanimes jungit & ipse dolor.

Jure quidem: sunt hæc sed inania munera letho;
 Quas statuit leges, subdita turba ferat.
 Interea teneri exonerant præcordia motus,
 Et gemit impatiens damna suprema dolor.
 Plangimus abreptam, cujus sub pulvere condi
 Discupiam, sensu præcipitante gradum.
 Sentiât ah! utinam inæa vota, ah! pergite, Parcæ,
 Rumpere sollicitâ fila remissa colo.
 Materno cineri sese mea misceat umbra,
 Et geminum pignus marmora dura tegant.
 Hæc modo post tantos restant solatia luctus,
 Tam mihi dilectâ cum Genitrice mori:
 Lætius & fessæ cum deficit orbita vitæ,
 Dicere tranquillo pectore: Terra Vale.

Uf
 Thes hierteligen bedröfwada Son,
 SAMUEL Uf.

Om dygden wördas bör, så kom at jämte mig
 Wår Sälla Dödas mull med tärars flod begiuta;
 Och låfwa, hennes dygd i minnet titt insluta;
 Si, fast theff matte kropp i grafwen gömer sig;
 Skal dock theff hugkomst i ett så warachtigt minne
 Inpreglas, at ej rost skal then utplåna hinna.

Ach Himmel! hugne them, som forgen hårdast trykt,
 Med mycken nådes tröst, hugswalelse och lifa,
 Tu wille nådigt frögd och glädje åter wisa,
 At saknan lindrad blir af thet, som tu förtrykt,
 Jag ser, at thenna tyngd them neå at jorden böjer;
 Men Himlen, hoppas jag, ej med sin hielp fördröjer.
 Stat stilla, wandringsman, men lär at tänka på,
 Och ha til eftersyn wår Sällas ädla sinne;
 Theff namn wi låte ej utur wårt sorgsna minne;

Wår önskan är, at ock så frögdfull sällhet få:
 I Himlen är thess Siäl, thess stoft i grafwen är,
 Thet GUD ock i sin tid i glädjen del beskär.

Til skyldigaste *Areminne*

Af

en sorgn Nog Rörande

MINNES-WÅRD.

Läfare.

Thenna, Lilla, Hyddan, Innesluter, Alt, För, Mycket.

Nemligen.

Fru. ELISABETH. RYDELIA.

Naturens. Lag. Hade, Tilstadt, Henne. En. Längre. Lefnad.

Men. Tidens. Förkortande. Lärer. Tig. Huru. Hon. Letwat.

Wish. 4: 13. 14.

Hon. Gick, In. I. Thenna, Kammaren. Medan, Wreden. Öfwergrär.

Esa. 26: 20.

Hon. Sofwer, Sött. Tils, Sidsta. Basuna. Liudet, Henne, Upwäcker,

1. Cor. 15: 52.

Thet. Dödeliga. Luttras, Ifrån. Smittan, Som. Hon. Öfrde.

1. Cor. 15: 43.

Thet, Förgängeliga, Beredes. Til. Oförgängelighet.

1. Cor. 15: 53. 54.

Min. Wän.

Jag. Unnar. Tig. Tin. Lycksalighet. Och, Önskar. Mig. Del. Ther. Af.

När. Mitt. Mål. Kommer.

Emedlertid. Går. Jag. Til. Tin. Hwiloftad. Med. Samma. Rörelse.

Som. Begges. Wår. Frällfare. Til. Lazari. Graf.

Joh. 11.

Mine. Tårar. Döljas. Icke. The. Wittna. Om. Min. Kiärlek.

Som. Följer. Tig. I. Stottet.

Men.

Thet, Han, Giorde. Sin. Wän. Kan. Jag. Icke.

Dock.

Dock, som på förrens på sijn U
 Som. Tu. Altid, Lefwer, I. Mina, Tankar.
 Så. Skal. Jag. Qstwen. Upwäcka. Titt. Minne. Hos. Andra.
 Och. Förkunna. Tin. Dygd. Esterkommandom.

U. B.

Den siäl, som medelst tron på Christum om Guds nåde
 Har Andans witnessbörd, hon är i döden glad,
 Och när hon slupper från all thetta lifwets wåde,
 Framkommer inför GUD i Helgons frögde stad,
 Då sjunger hon sijn sång, i oypphölig gammal,
 Med Fru ELISABETH RYDELIA tiffamman.

Jag sälla Siäl! som tags nu mot af Ängla händer
 Och vnder theras frögde, framføres in til GUD,
 Jag sälla Siäl! nu GUD sig såleds til mig wender,
 Som til sin enda Sons i honom räcka Brud,
 Then salighet och frögde, som nu och här min blifwer,
 Förminskar allan sorg och bästa trösten gifwer.

Wälment och i hast Rimmade
 IgnOrus.

W Andningsman! statt litet stilla
 Och betrakta thenna Grift.
 Se, förundra, wörda, gilla
 Och tin hög til Himlen lyft.

Se en dygdens planta wiffnad,
 Hwilken daglig frukter bar;
 Men af Hennes nögdä tyfnad
 Märk then fällhet hon nu har.

Undra

Undra på Försynens vägar,
 Som förr'n attonstiernan lyft,
 Skickar henne på thet läger,
 Ther hon blitwer stel och tyft.

Wörda HERRans hand, som agar
 Them han älskar aldrämäst;
 Men therjämte säled's lagar,
 At alt, hwad han gör, är bäst.

Gilla therför', men ej knota,
 At GUD gjort thest wandring kort;
 Si! när ondt Guds barn lynes hota,
 Plär han snart them rycka bort.

Lyft förthen'skul hug och händer
 Bittid' up til GUD och sent
 Han hwad nyttigt är tilkänder,
 När han biertat skrapat rent.

Kan tu thetta rätt besinna;
 Så gack bort och gör som jag;
 Låt tin tårar ömnoget rinna;
 Men förgät ej HERRans Lag.

Sörg med mäta, enligt buden.
 Sök med kärlek, tro och bön,
 Liksom thenna HIMLA-BRUDEN,
 Winna Seger-Kronan skön.

AF

Sorgakusets hörsamma älskare

JACOB JOHAN ENANDER.

SOm Skalde: Mö och hielp mig måla
 En bild utaf behaglighet,
 Som self ther utaf intet wet,
 Men har ther bästa sätt at peka:
 Ther dygden gör then främsta pratt,
 Ther kroppen Siälens skönhet hinnet,
 Och ther man något sällsamt finner
 Af Himlens gäfwor sammanbragt.

Ther ögonparet lüffligt brinner
 Utaf en låga vndrans wärd:
 Ther ingen twungenhet är lard,
 Ther som naturen konsten winnet:
 Ther Himlen med sitt pänsel drag,
 Har nederlagt ett hemligt thycke,
 Och ther som finnes alt förmycke
 Som wärkar wördnad och behag.

Ett wäsend, som af födslo: stiernan
 En lycklig ställning hafwer fått:
 Ordentlighet i alt och mått,
 Och minsta skugga uti hiernan:
 Ther Siälen thyckes ej ha twång,
 Ther hon i alla leder spritter,
 Och som en frihets däckfa sitter,
 Och styrer kroppen utan bång.

Then som naturen så behedrat,
 Så härligt och har bildat af,
 Han syns för dyrbar at en graf,
 Så alt hans myckna blir förnedrat:
 Hans kropp ses redan ha thet skick,
 Som fordras i the sälla landen,
 Hans Siäl har intet af the banden,
 Som gå til dödens medelprick.

En Fru här uti jorden bäddas,
 Som war en prydnad för sitt kjon,
 Som

Behagelig måst och ther näst skön,
 Som ifrån döden har bordt räddas
 Then sötna i thes wäsend war,
 Then quickhets eld hos henne luste,
 Then munterheter, som hon hyste,
 Swad jag beskriwit innebar.
 Dock har hon nyss måst hädanslytta
 At winna ännu mer behag,
 Uppå then stora Herrens dag;
 Och sådan ömsning har sin nytta:
 Af bräcklighet hon här bestod,
 Och måladt ler, som något blänkte,
 På högre klarhet hon dock tänkte
 I kraft utaf wårt renings-blod.
 Fast än hon här så mycket hade,
 Som sällan finnes på en gång,
 Så war dock hennes kropp förträng,
 Thet doket hon therför aflade:
 Thes Siäl behöfde mera lius,
 Thes kropp at högre strålar gifwa,
 Han håller på at luttrad blifwa
 Nu uti grafwens mörka hus.
 Båd' Man och Barn, som henne gråta,
 Ehuru mycket the ha fog,
 Så är thet redan gråtit nog,
 Thet henne kan alsintet båta;
 Ty hennes bästa kärleks lön
 Är at the söka henne lifna,
 Och alltid löpa lifsom lifna
 At hennes Lager hålla grön.
 Min wärde Wän, som sådan Modet
 At mörka jorden offra måst,
 Jag wet tu fått en sorgepäst,
 Som sig bewist i tårefloder.
 Jag wet at tu har roser nog
 Uppå en sådan graf at fälla,

Jag wet tu kan tin Luta ställa
 At hedra then som ödet tog.

Wårt wänfkaps band thet är så knutit,
 At thet står fast i lust och sorg,
 Som träffar oss på werldsens torg,
 Så wäl när lyckan mot oss brutit,
 Som när hon gynnat har vårt hopp.

Wi ofta förr hast ro tilhoppa,
 Och bort bekymmer kunnat soya,
 Nu få wi harpan hänga opp.

Min mittre Wån och Skalders prydnad,
 Wi ha förnögt oss mången gång
 Draf vår Poësie och sång,
 Och sinnes wågor brakt til lydnad.
 Om lyckan hört oppå the slag,
 Som wi på Lutan kunnat giöra,
 Så skulle hon vår suckning höra
 Och hindra nog sin hårda lag.

Dock låt vår Konst af Ödet pröfwas,
 Och hwad bestånd, som sinnet har,
 Låt lyckan fara, som hon far,
 Wår Lagerstog en gång skal löfwas.
 Jag Lutan nu, min lärde Wån,
 Och siung thens lof på Kommerstet låte,
 Som i ditt hierta har sitt säte,
 Eils intet af dig är igen.

Jag wet at tu kan toner blanda,
 Jag känner sötiman af tin wers,
 Then liknar drufwan vnder präß,
 Han har sin flytning och sin anda.
 Tu af tin Mor har mycket ärfst
 Af thet, som tig tin prydnad gifwer,
 Hwad tu til hennes heder krisfwer,
 Thet har hon lagligt sig förwårst.

In Tumulum.

Hic matrona cubat, quæ matronalibus illis
 Dotibus eximiis comta per omne stetit.
 Penelopen tantam terræ non convenit esse,
 Cœlitibus Cujus tanta cupido fuit.
 Lis erat exagitans terramque polumque tumultu,
 Cujusnam talis forma propago foret?
 Obtinuit cœlum palmam, suffusa rubore
 Terra ait: excipiant sidera celsa Suam:
 Est aliquid fortasse meum; non omnis abivit,
 Non proprii quidquam livida jûris emam:
 Exuvias servo loculis, dum flamma moratur
 Illa suprema, mihi calcar amoris erunt.

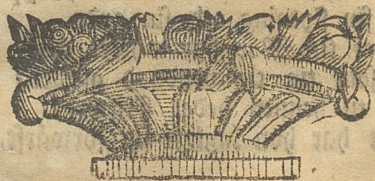
Wördsammast afgifne

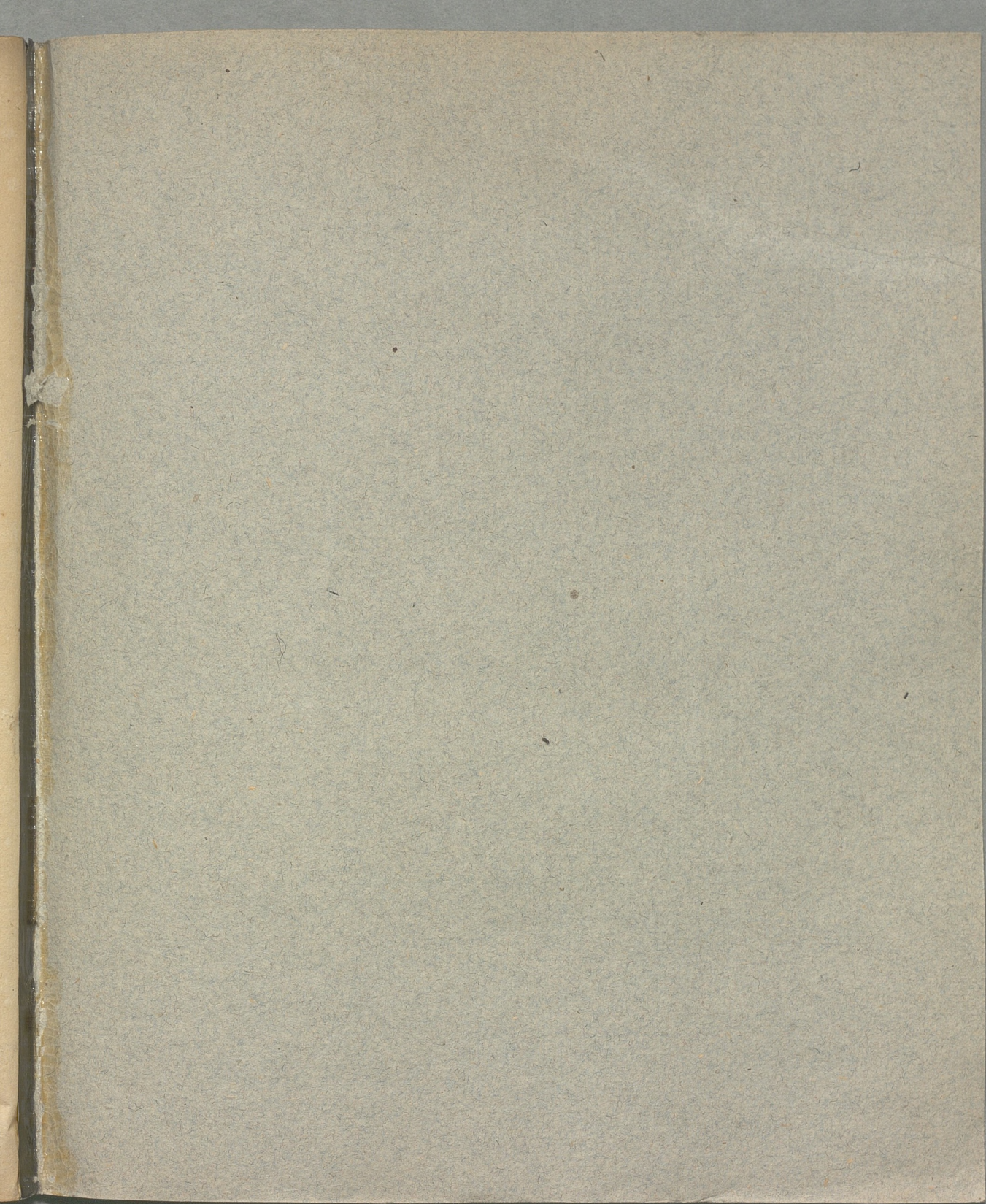
af

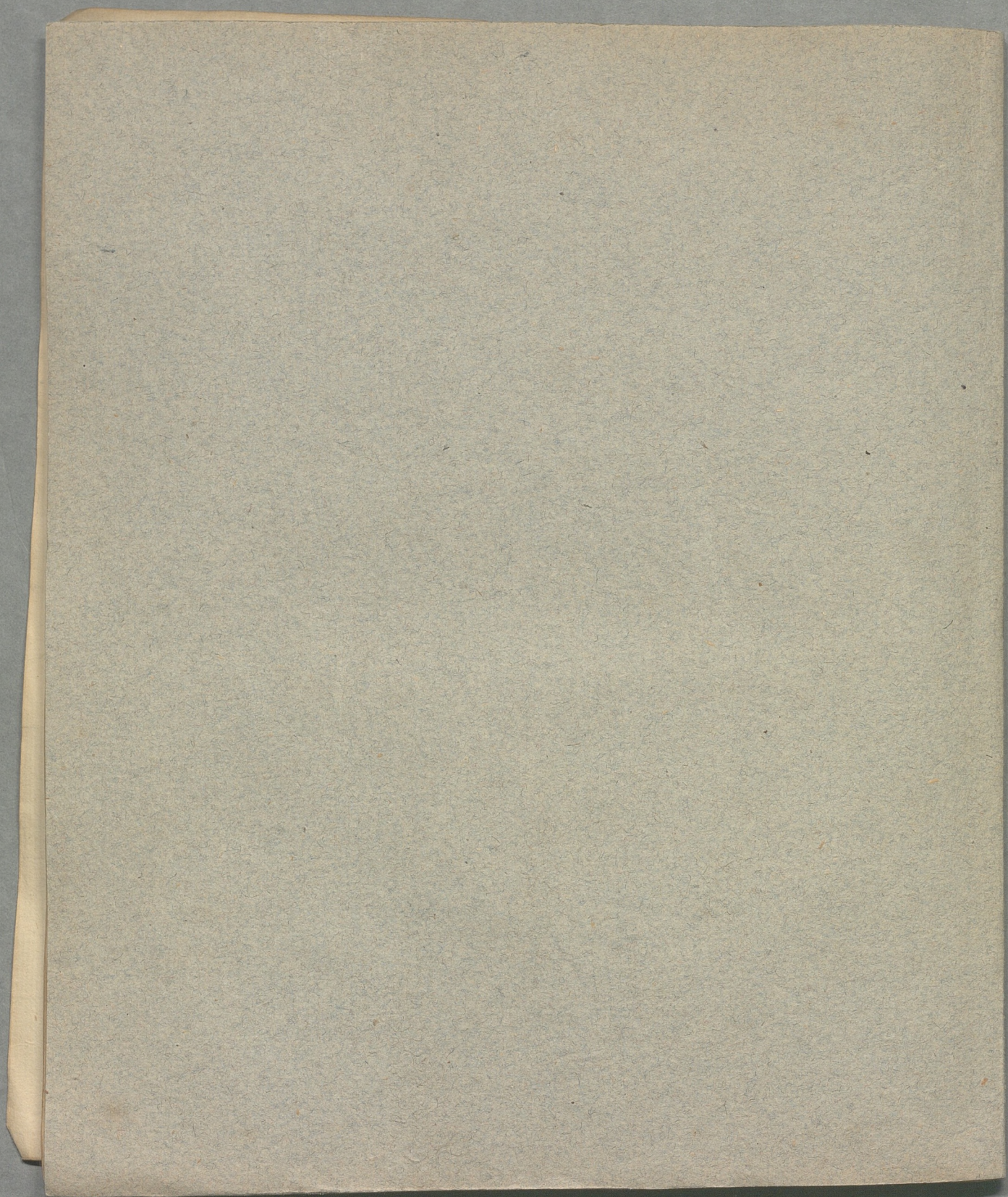
JOSEPH ISRAELSSON.

Grandisono meruit toties qui carmine lauros,
 Quæ canit, apposito nomine, tata facit.
 Omnes, quas dicas, laudes meruisse putato,
 Quam flemus; Sexus Portio lecta fuit,
 Pulcra fuit facie, Charitumque Simillima vultu,
 Formoso sed mens corpore pulcra magis

ERIC. M. WALBOM.

www.books2ebooks.eu